

Гончарні ВІЗІЇ країни

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФОТОКОНКУРС
у Опішному

Міністерство культури і туризму України

Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Державна спеціалізована художня школа-інтернат I-III ступенів
«Колегіум мистецтв у Опішному»

Міністерство освіти і науки України

Львівська національна академія мистецтв

Національна академія наук України

Інститут керамології
– відділення Інституту народознавства НАН України

Національна спілка фотохудожників України

Національна спілка художників України

Українське керамічне товариство

Полтавська обласна рада

Генеральний інформаційний телепартнер:

Головний медіапартнер:

Генеральний інформаційний радіопартнер:

Перший інформаційний партнер:

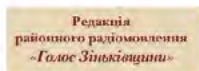
Інформаційні телепартнери:

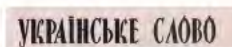
Головний регіональний інформаційний партнер:

Місцеві радіопартнери:

Офіційні інформаційні партнери:

Зоря Полтавщини

Офіційні медіапартнери:

Спонсори:

Ministry of Culture of Ukraine
National Museum of Ukrainian Pottery in Opishne
National Academy of Sciences of Ukraine
Ceramology Institute – branch of the Ethnology Institute
of the National Academy of Sciences of Ukraine
National Society of Photo Artists of Ukraine
Ukrainian Ceramic Society

Міністерство культури України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному
Національна академія наук України
Інститут керамології – відділення Інституту народознавства
НАН України
Національна спілка фотохудожників України
Українське керамічне товариство

The Academical Ceramological Series ***The Pottery Ukraine*** • Issue 2

Академічна керамологічна серія «***Україна Гончарна***» • Випуск 2

THE NATIONAL
PHOTO CONTEST
in Opishne

Pottery
VISIONS
of the Country

(March 1 – October 30, 2010)

Album and Catalogue

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФОТОКОНКУРС
у Опішному

Гончарні
ВІЗІЇ
КРАЇНИ

(1 березня – 30 жовтня 2010)

Альбом-каталог

The Ukrainian Ethnology
Publishing House of the National Museum
of Ukrainian Pottery in Opishne

Opishne-2011

«Українське Народознавство»
Видавництво Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному

Опішне-2011

**ББК 85.16 (4Укр) + 85.125 (4Укр) я2
Н35**

**Національний фотоконкурс у Опішному «Гончарні ВІЗІІ країни» (1 березня – 30 жовтня 2010):
АЛЬБОМ-КАТАЛОГ** /Автор-упорядник Олесь Пошивайло; куратор і пошукач інформаційних матеріалів
Наталя Стеблівська. – *Опішне: Українське Народознавство, 2011. – 116 с.: іл.*
(Академічна керамологічна серія «УКРАЇНА ГОНЧАРНА», випуск 2)

ISBN 966-7322-24-3

Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному та Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України 2010 року започаткували проведення щорічних Національних фотоконкурсів «Гончарні ВІЗІІ країни».

Це перший в Україні науковий альбом-каталог, цілком присвячений І Національному керамологічному фотоконкурсу. У ньому йдеться про історію й актуальність збереження українських керамологічних фотоматеріалів кінця ХІХ – початку ХХІ століття, подано відомості про учасників і членів Жюрі, каталог експонованих творів, фотолітопис подій, прес-бібліографію, думки куратора й глядачів, інші матеріали про цю унікальну науково-мистецьку подію.

Видання продовжує академічну керамологічну серію «Україна Гончарна», яка знайомить читачів із різними виявами гончарної культури в Україні.

Для керамологів, мистецтвознавців, культурологів, етнологів, музеєзнавців, краєзнавців, викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, керівників художніх галерей і музеїв, кураторів виставок, художників-керамістів, народних майстрів-гончарів.

Ключові слова: Україна, Опішне, гончарство, кераміка, українська керамологія, керамологічна фотографія, художня фотографія, Національний фотоконкурс «Гончарні ВІЗІІ країни»

**ББК 85.16 (4Укр) + 85.125 (4Укр) я2
Н35**

**The National Photo Contest in Opishne Pottery VISIONS of the Country (March 1 – October 30, 2010):
ALBUM AND CATALOGUE** /Written and compiled by Oles Poshyvailo; curating and information search
by Natalya Steblivska. – *Opishne: The Ukrainian Ethnology, 2011. – 116 p.: ill.*
(The Academical Ceramological Series *The Pottery Ukraine*, Issue 2)

ISBN 966-7322-24-3

In 2010 the National Museum of Ukrainian Pottery in Opishne and the Ceramology Institute – the branch of the Ethnology Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine – have initiated the annual National Photo Contest *Pottery VISIONS of the Country*.

This is the first in Ukraine scientific album and catalogue, completely devoted to the 1st National Photo Contest. The publication covers the history and the challenges of the preserving of the Ukrainian ceramological photographic materials of the late 19th – early 21st century, provides comprehensive information on the contest participants and jurymen, a catalogue of the exhibited photos, a photographic chronicle of the events, a bibliography of publications in press. Some views and reflections of the curator and audience alongside with other materials on the contest are given in the issue as well.

Pottery VISIONS of the Country continue the academical ceramological series *The Pottery Ukraine*, which unveil to its readers treasures of the pottery culture in Ukraine.

The book is intended for ceramologists, art critics, culturologists, ethnologists, museologists, researchers of local culture and history, lecturers and students of art institutions, art and culture managers, curators of exhibitions, art ceramists, folk craftsmen.

Key words: Ukraine, Opishne, pottery, ceramics, Ukrainian ceramology, ceramological photography, artistic photograph, the National Photo Contest – Pottery VISIONS of the Country

Автор-упорядник,
науковий і літературний редактор
доктор історичних наук,
професор,
заслужений діяч науки і техніки України
Олесь Пошивайло

Куратор Фотоконкурсу,
пошукач інформаційних матеріалів
Наталя Стеблівська

Укладачі розділу «Показчики»
Оксана Андрущенко
Ольга Карунна
Тетяна Хрипун

Фото
Тарас Пошивайло

Коректори
Олесь Пошивайло
Вікторія Яровата

Комп'ютерний набір
Олесь Пошивайло
Юрко Пошивайло

Перекладач текстів англійською мовою,
кандидат історичних наук
Костянтин Рахно

Редактор текстів англійською мовою
кандидат історичних наук,
заслужений діяч мистецтв України
Ігор Пошивайло

Художня редакція, коректура, макет
заслужений працівник культури України
Юрко Пошивайло

Директор випуску
Юрко Пошивайло

НАУКОВЕ ВИДАННЯ
Інституту керамології –
відділення Інституту народознавства НАН України
та Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ДРУКУ ВЧЕНИМИ РАДАМИ
ІНСТИТУТУ КЕРАМОЛОГІЇ – ВІДДІЛЕННЯ
ІНСТИТУТУ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ
ТА НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ-ЗАПОВІДНИКА
УКРАЇНСЬКОГО ГОНЧАРСТВА В ОПІШНОМУ

Роботу виконано в рамках відомчого наукового проекту
Національної академії наук України
«Гончарство і проблеми збереження національної ідентичності
в Україні (XIX – початок XXI століття)» (держ. реєстр. №0107U007039)
та відповідно до тематики наукових студій Національного
музею-заповідника українського гончарства в Опішному

ФУНДАТОРИ, УПОРЯДНИК І ВИДАВЦІ
АЛЬБОМУ-КАТАЛОГУ
ВИСЛОВЛЮЮТЬ ЩИРУ ВДЯЧНІСТЬ
Національній спілці
фотохудожників України
(голова правління Микола Іващенко)
за доброзичливу підтримку
й патрування Фотоконкурсу

Учасники Національного фотоконкурсу в Опішному «Гончарні ВІЗІІ країни»
несуть повну відповідальність за автентичність, атрибуцію й відсутність
будь-яких фальсифікацій щодо поданих ними для експонування творів,
а також за достовірність поданої інформації про свої творчі досягнення.
Розміщення в альбомі експонованих на Фотоконкурсі творів здійснено
відповідно до п.2.7 Положення про Національний фотоконкурс в Опішному
«Гончарні ВІЗІІ країни»

Права видавництва «Українське Народознавство» поширюються на всі країни.
Перевидання, репродукції, відтворення, виконання за допомогою розмножувальної,
аудіовізуальної техніки чи будь-якими іншими засобами, а також приватні копії
можуть бути виконані лише з дозволу видавництва «Українське Народознавство»

© Олесь Пошивайло, упорядкування, переднє слово, 2011
© Юрко Пошивайло, макет, художнє оформлення, 2011
© Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, 2011
© Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, 2011

Зміст

8 ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ГОНЧАРСЬКОГО БУТТЯ КРАЇНИ

Переднє слово Олеся Пошивайла

- Фотографія як керамологічне джерело..... 8
- Зачинатель Іван Зарецький..... 9
- Українська керамологічна фотографія на Всесвітній виставці в Парижі..... 10
- Український світовий фотопріоритет 12
- Послідовники 12
- Відродження понадстолітньої національної традиції..... 14
- У лоні земської будівлі..... 15
- Учасники..... 16
- Вернісаж 17
- Журі й переможці 20
- Думки навздогін..... 24
- Паризько-опішнянський фотоурок 25
- Передбачуване майбуття 25
- Література 27

29..... СЛОВО КУРАТОРА

30..... ДУМКИ ВІДВІДУВАЧІВ

35..... НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОТОКОНКУРС У ОПІШНОМУ «Гончарні ВІЗІЇ країни»: Положення

38..... ЖУРІ

41..... УЧАСНИКИ

43..... НАГОРОДИ

47..... ПЕРЕЛІК ФОТОТВОРІВ

49 ФОТОТВОРИ

106 ПРЕС-БІБЛІОГРАФІЯ

107 ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

109 ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

110 ІНФОРМАЦІЯ

Contents

8 VIZUALIZATION OF POTTERS' EXISTENCE IN THE COUNTRY

A Foreword by Oles Poshyvailo

- Photographs as a Ceramological Source 8
- Ivan Zaretsky, a Founder 9
- Ukrainian Ceramological Photographs at the International Exhibition in Paris 10
- The Ukrainian World Photographic Priority 12
- Followers 12
- Rebirth of the Centenary National Tradition 14
- In the Bosom of the Government Council's Building 15
- Participants 16
- Vernissage 17
- Jury and Winners 20
- Afterthoughts 24
- A Parisian-Opishnian Photography Lesson 25
- Predictable Future 25
- Reference List 27

29 A WORD OF THE CURATOR

30 VISITERS' REFLECTIONS

35 THE NATIONAL PHOTO CONTEST IN OPISHNE

Pottery VISIONS of the Country: Regulations

38 JURY

41 PARTICIPANTS

43 PRIZES

47 LIST OF PHOTOS

49 PHOTOGRAPHS

106 BIBLIOGRAPHY OF PUBLICATIONS

107 INDEX OF NAMES

109 INDEX OF PLACES

110 INFORMATION

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ГОНЧАРСЬКОГО БУТТЯ КРАЇНИ

- ФОТОГРАФІЯ ЯК КЕРАМОЛОГІЧНЕ ДЖЕРЕЛО • ЗАЧИНАТЕЛЬ ІВАН ЗАРЕЦЬКИЙ
- УКРАЇНСЬКА КЕРАМОЛОГІЧНА ФОТОГРАФІЯ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВЦІ В ПАРИЖІ
- УКРАЇНСЬКИЙ СВІТОВИЙ ФОТОПРІОРИТЕТ • ПОСЛІДОВНИКИ
- ВІДРОДЖЕННЯ ПОНАДСТОЛІТНЬОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАДИЦІЇ
- У ЛОНІ ЗЕМСЬКОЇ БУДІВЛІ • УЧАСНИКИ • ВЕРНІСАЖ • ЖУРІ Й ПЕРЕМОЖЦІ
- ДУМКИ НАВЗДОГІН • ПАРИЗЬКО-ОПІШНЯНСЬКИЙ ФОТОУРОК
- ПЕРЕДБАЧУВАНЕ МАЙБУТТЯ • ЛІТЕРАТУРА

*«Я придумаю світ, щоб прокинутись в ньому.
Я придумаю час, щоб зустрітись з ним.
Я придумаю ціль і до неї дорогу,
І терни на шляху, щоби був непростим»**

ФОТОГРАФІЯ ЯК КЕРАМОЛОГІЧНЕ ДЖЕРЕЛО. Керамологи й музеологи у своїй пошуковій роботі оперують широким колом джерел, які складають три основні групи: речові пам'ятки, писемні документи, аудіовізуальні матеріали. Усі вони допомагають вченим відтворювати історичний розвиток гончарства в Україні, з'ясувати його регіональні особливості, роль у забезпеченні матеріальних і духовних потреб людини. Група аудіовізуальних керамологічних джерел за складовими терміноутворюючих слів розпадається на дві підгрупи: візуальні й звукові.

Візуальні джерела, у свою чергу, поділяються на статичні й рухливі. До статичних джерел відносять фотоматеріали [фотографії, негативи (скло, плівка), слайди]; образотворчі матеріали [живопис, графіка, скульптура]; цифрові матеріали [фотографії на цифрових носіях інформації (CD, DVD тощо)].

.....
*Фрагмент пісні «Я придумаю світ. Пустельник II» на слова О.Стасик з репертуару вокальної формації «Пікардійська терція» [27]

До найдавніших прийомів візуального документування тих чи інших явищ гончарної культури належать малювання, гравірування, лиття, ліплення тощо. Відомі зображення процесів виготовлення глиняних виробів у давньоєгипетській (настінний живопис) і античній (вазопис) культурах. За доби середньовіччя зображення гончарних кругів та інших інструментів гончарів, глиняних виробів потрапляли на цішки, печатки й корогви цехових об'єднань ремісників. Рідкісним джерелом інформації для керамологічних студій є й твори образотворчого мистецтва [див.: 20, с.103-107]. Проте чи не найбільш важливим документальним джерелом керамологічної інформації постають фотографічні матеріали. Вони несуть у собі рідкісну візуальну інформацію про гончарство, зокрема про особливості виробничого процесу, побуту майстрів, асортимент їх продукції тощо. **Давні фотографії нерідко постають єдиними джерелами, які дозволяють наочно уявити гончарну технологію, етнічну специфіку промислу, побачити творців глиняних витворів.**

У справі збереження візуальної керамологічної спадщини першочергова роль належить музейним закладам. Понад чверть століття тому американський учений і священик, доктор Карні Гейвін проголосив: *«Каждый музей – каковы бы ни были его цели – должен немедленно приступить к поиску, каталогизации и сохранению ранних фотодокументов, пока они не оказались окончательно утраченными... Время требует от нас энергичных действий уже сегодня: старые фотографии необходимо собирать и как редчайшие памятники материальной культуры и исторические документы»* [1, с.11]. На жаль, більшість фотоматеріалів кінця XIX – кінця XX століття в музеях України донині поверхово ановано: невідомо, кого на них зображено, коли зроблено знімок, де і хто знімав. Унаслідок цього вони значною мірою втратили наукову цінність. *«Без таких пояснительных подписей потеряют почти всю свою ценность даже самые драматичные, трогательные, значительные фотографии»*, – звертав увагу музеєзнавців той же Карні Гейвін [1, с.11].

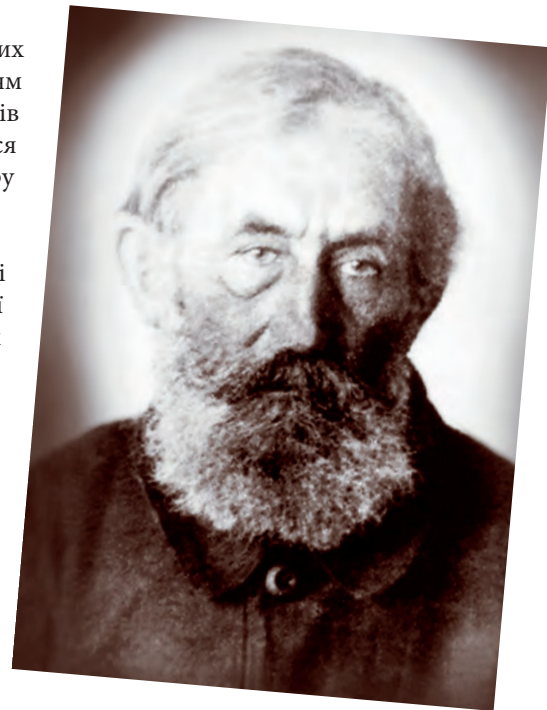
Ось чому нині вкрай важливо провести інвентаризацію візуальних керамологічних матеріалів у музейних і архівних закладах України із залученням до їх ідентифікування керамологів, гончарів, художників-керамістів, старожилів гончарних осередків. За таких умов процес ідентифікування може перетворитися у формування ще й унікального звукового банку (усних свідчень) про культуру минулого [докладніше див.: 1].

ЗАЧИНATEЛЬ ІВАН ЗАРЕЦЬКИЙ. Найдавніші поодинокі фотографії, які зафіксували особливості гончарної культури в Україні, відносяться до останньої чверті XIX століття. Системне створення фотодокументів у гончарних осередках України вперше запровадив славетний український керамолог, етнограф, археолог, музеолог Іван Зарецький (1857–1936) [більш детально про цю унікальну постать української науки й культури див.: 2; 3]. Улітку 1893 року під час комплексного дослідження гончарного промислу Полтавщини він зробив 25 знімків,

▣ Славетний український керамолог, музеолог, етнограф і археолог, засновник української керамологічної фотографії Іван Зарецький. Оренбург.

Друга половина 1920-х – перша половина 1930-х.

Автор фото невідомий. Національний архів українського гончарства, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

що відображали процеси гончарного виробництва й побутові умови життя гончарів (переважно Опішного) [див.: 15, с.8-9; 7, с.84-87]. Більшість його скляних фотонегативів і донині зберігаються в Полтавському краєзнавчому музеї [див.: 16; 13]. Керамологічною фотографією вчений захоплювався й надалі, невтомно фіксуючи на негативах глиняні вироби, гончарні ряди на ярмарках, керамологічні експозиції Природничо-історичного музею Полтавського губернського земства й тогочасних кустарно-промислових виставок. Фотознімки Івана Зарецького активно використовувало Полтавське губернське земство та його Кустарний склад для ілюстрування друкованих видань з проблематики кустарних промислів [див., напр.: 8; 23].

УКРАЇНЬСЬКА КЕРАМОЛОГІЧНА ФОТОГРАФІЯ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВЦІ В ПАРИЖІ. Останні роки XIX століття були прикметні підготовкою провідних держав світу до показу своїх економічних і мистецьких досягнень на запланованій на 1900 рік у Парижі десятій Всесвітній виставці. Її розглядали як своєрідний підсумок століття. Кожна країна намагалася презентувати передовсім те, що характеризувало й вирізняло її з-поміж інших. Для підготовки експозиції Російської імперії в Санкт-Петербурзі було створено Головний кустарний комітет. Зважаючи на тогочасне домінування Полтавської губернії в галузі кустарного гончарства, Полтавське губернське земство отримало від Комітету пропозицію експонувати в Парижі художні вироби місцевих гончарів. Полтавські земці, несподівано для багатьох інших учасників виставки, вирішили заодно з керамікою показати унікальну колекцію керамологічних фотознімків, сформовану до кінця 90-х років XIX століття в Полтаві зусиллями Івана Зарецького. Спеціально для виставки було виготовлено й серію фотографій «*Типи гончарів м.Опішного*». Гадаю, що цю ідею їм запропонував сам автор фотографій.

Тим часом ідею проведення Всесвітньої виставки в Парижі вперше публічно було висловлено 1893 року. За дивовижного збігу обставин, саме того ж року Іван Зарецький започаткував фотографування гончарства в Полтавщині! Напевно, дослідник був великим провидцем, бо саме тоді відзняті польові фотографії згодом стали основою керамологічної фотовиставки, що представляла досягнення українців у Франції. Зрозуміло, на той час вони були виставлені в експозиції Росії.

1900 року «Земский сборник Черниговской губернии» сповіщав: «*Воспользовавшись предложением главного кустарного комитета, Полтавская губ. управа в 1899 году отправила для Парижской выставки образцы гончарных изделий кустарей Полтавской губ., около 30 мисок разной величины и окраски, 30 стереоскопических снимков видов природы, типов населения и обстановки гончарного производства, а также большую фотографию имеющейся в Музее коллекции гончарных изделий местных кустарей, дающую полное представление о форме и орнаменте этих изделий, вместе с изданным Полтавским губернским земством альбомом «Мотивов малорусского орнамента в гончарном производстве»*» [12; див. також: 6].

Паризька виставка тривала від 14 квітня до листопада 1900 року. На ній були представлені 35 держав, які показували свої досягнення в національних павільйонах. Завдяки особливим відносинам Франції з Росією, французький уряд виділив для російської експозиції найбільшу площу. Таким чином Росія була представлена в 17 тематичних відділах і не брала участі лише у відділі колонізації [26]. На виставці було зафіксовано близько 50 мільйонів відвідувачів. Про перебіг подій на ній широко повідомлялося в тогочасній світовій періодиці, у тому числі і в Україні. Безпосередній відвідувач Всесвітньої виставки, на той час мешканець Парижа, видатний український етнолог, антрополог і археолог, полтавець Федір Вовк (1847–1918) у відгукові про побачене назвав колекцію керамологічних фото «*убогенькою збіркою*», яка, проте, разом з керамікою, малочисельними виробами ткацтва

▣ Головні самобутні форми гончарних виробів кустарів Полтавської губернії. Полтава. 1899.
Фото Івана Зарецького. Виготовлено спеціально для експонування на Всесвітній виставці в Парижі.
Полтавський краєзнавчий музей, І-767

й вишивання презентувала традиційну українську культуру. За його словами, у французькій столиці експонувалися **«фотографії дотичні до вироблювання цегли, черепиці і гончарських річей – з Чернигівщини, Полтавищини і Катеринославищини...** Окрім цієї убогенької збірки на Виставі була ще серія гончарських виробів з Опішні з Полтавищини частиною засунута на полицю під самую стелею, а частиною розкидана поміж иньшими виробами усяких російських народів у так званому „Россійському селі“... Гончарські вироби ці досить добре підібрані, звертали на себе дуже велику увагу і розкуповувались дуже добре, так що треба було привезти новий наклад. Якщо не числити кількох кралевецьких рушників та двох чи трьох плахт у тому-ж таки місці, та кількох таблиць буковинської вишиваної орнаментики в австрійській секції, то отсе й усе, що було українського на Виставі в Парижі...» [4, с.176, 177].

УКРАЇНСЬКИЙ СВІТОВИЙ ФОТОПРІОРИТЕТ. Експонування в Парижі української керамологічної фотовиставки було неординарною подією. Адже доти в Росії, як і в інших країнах світу, ніхто цілеспрямовано не фотографував технологічні процеси традиційного гончарства й побутових умов життя майстрів. Фактично, 1900 року, зусиллями Івана Зарецького й полтавських земців на Всесвітній виставці в Парижі вперше у світовій науковій практиці було презентовано експозицію спеціально виготовлених керамологічних фотографій як новітню форму представлення певної етнічної культури й популяризації національних досягнень у галузі гончарства! 3-поміж національних експозицій керамологічну серію фотографій представляла лише Україна в складі Російської імперії!

Цей український пріоритет на той час був цілком закономірним. Адже українці на початку ХХ століття набули міжнародного іміджу **«гончарного етносу»**. Натоді в Україні діяло близько 700 гончарних осередків! 1912 року Н.Денисюк (псевдонім «Економист») у Санкт-Петербурзькому виданні *«Кустарный труд»*, узагальнюючи тогочасні суспільні уявлення, стверджував: *«Обилие превосходного и неисчерпаемого материала прямо указывает на то, что кустарный гончарный промысел в Малороссии имеет несомненное будущее... Если славянское племя вообще обнаруживает способность к художественному творчеству и пониманию красоты, то малоросс в этом смысле должен быть поставлен в первые ряды... Малоросса называют часто «русским итальянцем, и это совершенно верно. Любовь к красоте, к изящному пропитывает всю жизнь сына поэтической Украины.... В области гончарного искусства малоросс проявил все свойственные ему черты»* [25, с.2; див. також: 5, кол.150]. Через кілька років відтоді (1918) видатний український керамолог Борис Лисін не менш переконливо констатував: *«Україна займає одно з найперших місць на всьому світі по своєму багатству та різноманітності каолінів і глин... Коли Фінляндію називають царством гранітів і озер, то Україну по справедливості можна величати країною каолінів і глини. На Україні нема губерній, в котрій не булоб каолінів, нема повіту, в котрому не булоб глини»* [9, с.3, 7].

ПОСЛІДОВНИКИ. Фотографічну ініціативу, започатковану Іваном Зарецьким, згодом підхопив і Федір Вовк. Заохочені прикладом полтавців, гончарів і гончарні процеси почали фотографувати О.М.Павлович, А.Завадський, Марія Фріде, Яків Риженко. Кульмінаційним етапом формування керамологічних фотоджерел стала винятково інтенсивна польова пошукова робота славетного українського вченого-керамолога, доктора мистецтвознавства, професора Юрія Лашука (1922–2003). За свою майже півстолітню наукову діяльність він побував у багатьох гончарних осередках України. Всюди фотографував гончарів, побут майстрів, гончарні вироби. Сформована ним величезна колекція польових знімків налічує 838 фотоплівок (майже 28 тис. знімків/кадрів).

Ще за життя дослідник передав її на постійне зберігання до Національного архіву українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному [22].

Фотографування гончарних явищ у різних осередках промислу впродовж 1960-х – 1990-х років здійснювали Ірина Артушевська (Луцьк), Ярослав Мотика (Львів), Сергій Нечипоренко (Київ), Валерій Протор'єв (Васильків), Юрій Савін (Кам'янець-Подільський), Володимир Титаренко (Вінниця).

У сучасній музейній практиці України прикладом подвижницької діяльності в справі пошуку й музеєфікації старих фотографій є формування впродовж 1994–2006 років науковим співробітником Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України й Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному Віктором Міщанином чисельної колекції фотографій кінця XIX – початку XXI століття, які зафіксували портрети гончарів північної групи малих осередків Опішнянського гончарного району, їх родичів, домашній і виробничий побут, глиняні вироби тощо [див.: 10; 11].

На нинішній час найбільші колекції фотографічних матеріалів з історії українського гончарства кінця XIX – першої третини XX століття зібрано в Полтавському краєзнавчому музеї (Полтава) та Російському етнографічному музеї (Санкт-Петербург, Росія); за період 1930-х – 2010 років – у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному. 16 років тому музей-заповідник започаткував системне опублікування фотографічних матеріалів з історії українського гончарства [див.: 14; 11; 19; 21; 18; 10].

Окремі публікації Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному й Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, присвячені введенню в науковий обіг фотографічних матеріалів з історії українського гончарства. Опішне. 1995, 1999, 2001, 2002, 2002, 2005. Репринти [див.: 14; 11; 19; 21; 18; 10]

Фундаторами новітнього національного Фотоконкурсу виступили Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України та Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному. Їх підтримали Міністерство культури і туризму України, Державна спеціалізована художня школа-інтернат I-III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному», Міністерство освіти і науки України, Львівська національна академія мистецтв, Національна академія наук України, Національна спілка фотохудожників України, Національна спілка художників України, Українське керамічне товариство й Полтавська обласна рада. Усі причетні до Конкурсу задекларували прагнення до виявлення й показу краси гончарства через художню фотографію на гончарну тематику, визначення кращих фоторобіт, популяризації творчості фотохудожників та їх творів, заохочення професійного й творчого зростання учасників. Водночас вони були зацікавлені в творчому змаганні між фотографами, яке б у підсумку сприяло розвитку української керамологічної фотографії.

Національний ФОТОКОНКУРС у Опішному
Гончарні ВІЗНІ Країни

Цілком зрозумілою була позиція Фундаторів: усі заходи Конкурсу вони спрямовували в русло популяризації гончарства засобами художньої й документальної фотографії, а також заохочення фотографів до створення фоторобіт на тему гончарства. До участі було запрошено професійних фотографів і аматорів, репортерів, а також усіх бажаючих, незалежно від віку, статі, національності й фахової освіти. У Конкурсі також могли брати участь громадяни інших країн.

Учасники могли подати на Фотоконкурс не більше 5 фотографій у кожній із шести конкурсних номінацій: «ГонЧАРСТВО очима дитини» (вік учасників до 18 років) • «ДивоСВІТ кераміки» • «КерамШОК ХХІ століття» • «ПоСТАТІ» • «Чорно-біле ВІДЛУННЯ» • «Документ ЕПОХИ».

Конкурсні твори мали відображати події, явища, об'єкти, зафіксовані на території України (саме тому й «Гончарні ВІЗІІ країни»!). Знімки, зроблені поза межами нашої держави, допускалися на виставку поза Конкурсом.

У ЛОНІ ЗЕМСЬКОЇ БУДІВЛІ. Спадкоємність відродженої традиції побудови керамологічної фотоекспозиції вбачається і в тому, що Фундатори вирішили розгорнути підсумкову виставку в будівлі колишнього Опішнянського гончарного навчально-показового пункту Полтавського губернського земства. Його було споруджено в стилі українського модерну зусиллями саме того земства, яке 1899 року ініціювало показ у Парижі керамологічної фотовиставки. Автором проекту був славетний мистець, автор малого державного герба України, один із фундаторів

- Будівля колишнього Опішнянського гончарного навчально-показового пункту Полтавського губернського земства, де експонувалася виставка Національного фотоконкурсу «Гончарні ВІЗІІ країни». Опішне. 1916.
Архітектор – Василь Кричевський, будівничий – Юрко Лебішак.
Фото Тараса Пошивайла 2010 року. Публікуються вперше.
Національний архів українського гончарства,
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Української академії мистецтв, академік Василь Кричевський, безмежно залюблений у творчість тамтешніх гончарів. Будівництво завершилося 1916 року. Впродовж трьох років ним керував завідувач пункту, славетний український технолог-кераміст Юрко Лебішак. З огляду на причетність до будівлі цих двох харизматичних постатей національного відродження вона й донині має назву «Будинок Кричевського-Лебішака».

На даний час там завершуються реставраційно-опоряджувальні роботи. Фундатори новітньої національної фотовиставки, приймаючи рішення про розгортання експозиції в дещо незвичних, а в чомусь – екстремальних умовах історичної будівлі, зважали на те, що **це – своєрідний Гончарський Храм для багатьох поколінь не лише опішнянських гончарів і малювальниць, а й для мистців з багатьох інших етнорегіонів України. Його стіни намолині гончарськими мріями, сподіваннями, емоціями! Вони надивлені майже столітнім плином вершинного гончаротворення в цьому епіцентрі національного гончарного виображення України! Тому експозиція керамологічних фотографій в інтер'єрах будівлі уявлялася ритуальним актом проявлення того невидимого світу гончарського минулого, який стіни бачили, але досі про все бачене стоїчно мовчали.**

Одним із посутніх аргументів на користь проведення виставки в земському будинку була прекрасна нагода привернути увагу громадськості, мешканців України до унікальної споруди, аналогів якій в Україні немає, до її багатой столітньої історії. Проведення масового заходу спонукало Фундаторів більш активно займатися пошуками можливостей для завершення реставраційно-опоряджувальних робіт у будівлі, якій через кілька років виповниться 100 років.

Учасники. Усього було 12 учасників, які представляли Опішне (8), Київ (2), Львів (1), Лубни (1). Вони подали на Конкурс 53 фототвори (57 фотографій):

Пошивайло Богдан (Київ): 1 фото	Липа Ганна-Оксана (Львів): 2 фото
Пошивайло Любов (Опішне): 1 фото	Зілінський Юрій (Лубни): 3 фото
Пошивайло Марія (Київ): 1 фото	Щербань Анатолій (Опішне): 3 фото
Пошивайло Мар'яна (Опішне): 1 фото	Пошивайло Людмила (Опішне): 5 фото
Щербань Олена (Опішне): 1 фото	Пошивайло Олесь (Опішне): 16 фото
Дяченко Людмила (Опішне): 2 фото	Пошивайло Юрій (Опішне): 17 фото

Наймолодшому учасникові Конкурсу виповнилося 6 років, найстаршому – 51! Серед учасників – доктор історичних наук, кандидат історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, заслужений працівник культури України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького, лауреат Премії імені Василя Скуратівського, член Національної спілки фотохудожників України, член Національної спілки художників України, член Українського керамічного товариства.

На жаль, у Конкурсі участь взяла обмежена кількість учасників: головним чином, співробітники музею-заповідника та їхні колеги. Мало представлені регіони України. Географічно – це Полтавщина, Львів і Київ. З-поміж них – 7 спадкоємців однієї з найдавніших гончарських династій України – гончарської родини Пошивайлів. Такий «родинний підряд», представлений вихованкою дитячого садочка, студентками й музейними працівниками, до певної міри зрозумілий, адже Конкурс було присвячено гончарській тематиці. Хто ж, як не представники гончарських родин, мали б відгукнутися першими? Вони подали на Конкурс 42 фото (близько 79%) і таким чином попередили фіаско Першого Конкурсу, внаслідок малочисельності учасників і поданих ними робіт.

Спершу дійсно здавалося, що Конкурс не відбудеться, оскільки професійні фотохудожники на запрошення до участі не відгукнулися (за винятком одного). І це зрозуміло: в Україні й світі нині проводиться чимало престижних і не дуже фотоконкурсів. Тільки встигай фотографувати! Тому ще один специфічний конкурс до певної міри захопив фотохудожників несподівано, адже рідко хто з них фіксує гончарське буття. Щодень цього не побачиш, бо треба їхати на мистецькі виставки, етнографічні ярмарки, етнофестивалі, щоб віднайти гончаря. Ще проблематичніше потрапити до поодиноких осередків традиційного гончарства, не кажучи вже про майстерні художників-керамістів! Отож і виходить, що до «скарбниці» фотографів не часто потрапляють знімки з гончарськими сюжетами. Щоправда, Фондатори Конкурсу особливо не журилися із-за малочисельності учасників, бо були переконані: у майбутньому їх буде значно більше. Ширшого розголосу набуде сам Конкурс. До нього звикне українське суспільство. Залюблені в художню фотографію більш пильно вишукуватимуть у гончарському житті захоплюючі моменти, які першими побачать лише вони! Важливо, що Конкурс усе ж таки відбувся! Набув розголосу в Україні. Виставку переглянуло багато відвідувачів з різних областей України та інших країн. Окремі з них виявляли бажання взяти участь у Конкурсі наступного року. Фактично він створив передумови для успішного проведення 2011 року II Національного фотоконкурсу «Гончарні ВІЗІІ країни».

Більшість учасників були з Опішного, проте конкурсні знімки представляли панораму гончарної культури в різних куточках України: Львові, Києві, Косові (Івано-Франківщина), Полонному (Хмельниччина), Суботові (Черкащина), Полтаві, Котельві, Великих Сорочинцях, Лубнах (Полтавщина). Три позаконкурсні твори було відзнято поза межами країни (Бахтур, Непал).

Хоча професійні фотохудожники й не взяли сподіваної участі у Виставці, Фондаторів підтримала Національна спілка фотохудожників України в особі голови Правління Миколи Іващенко та секретаря Правління Ростислава Кондрата. Вони доброзичливо допомагали порадами, фаховими консультаціями. За їхньої ініціативи Фотоконкурс проводився під загальним патронатом Національної спілки фотохудожників України. Ця обставина значною мірою заохочувала Фондаторів до активної діяльності й, переконаний, є запорукою майбутнього поступу «Гончарних ВІЗІЙ». Тим більше, що новітній Фотоконкурс – це не тільки показ гончарства, кераміки, а водночас і прекрасна можливість для авторів фото представляти свою творчу спроможність, інтелект, рівень культури й естетичних уявлень, спостережливість, нарешті, професійну майстерність.

ВЕРНІСАЖ. Спеціально сформована Фондаторами Рада експертів усі подані твори допустила до участі в підсумковій фотовиставці, яка тривала від 30 червня до 30 жовтня 2010 року. При цьому три роботи фотохудожника Юрія Зілінського (Лубни, Полтавщина), як уже було зазначено вище, відзняті за межами України, експонувалися поза конкурсом.

Вернісаж відбувся в гончарній столиці України 30 червня у рамках II Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «ЗДВИГ-2010». У церемонії офіційного відкриття Фотовиставки взяли участь фотографи, у тому числі автори експонованих творів, провідні українські народні майстри-гончарі, художники-керамісти, науковці, музейні працівники, мистці-студенти й школярі з різних регіонів України й інших країн. Серед них були й учасники Міжнародного наукового керамологічного симпозіуму «Гончарство Гуцульщини та Покуття: ідеологічні міфи й історичні реалії»; I ІНТЕРсимпозіуму кераміки в Опішному (з України, Росії, Білорусі й Литви); IV Міжнародного молодіжного гончарського фестивалю (з України, Білорусі, Росії, Молдови й Румунії).

Фольклорний гурт «Рожаниця»

1
2

3

4

6

5

Ольга Карлова (Санкт-Петербург, Російська Федерація), Василь Омелянко, Олена Клименко

7

Олесь Пошивайло, Тетяна Зіненко, Людмила Пошивайло

8

Перший і четвертий ліворуч у останньому ряду – два Василі Лінде-Кричевські (Бунвіль, США)

9

Миттєвості відкриття
й перегляду виставки,
фрагменти експозиції
Національного фотоконкурсу
«Гончарні ВІЗІІ країни».
Опішне.
30.06.2010 (1, 2, 3, 7, 8, 9);
06.10.2010 (4, 6);
19.10.2010 (5).
Фото Тараса Пошивайла.
Публікуються вперше.
Національний архів
українського гончарства,
Національний музей-
заповідник українського
гончарства в Опішному

Національний ФОТОКОНКУРС у Опішному
ГОНЧАРНІ ВІЗІІ КРАЇНИ

Приводом задуматися про силу традицій, згадати давнопроминулі події й усвідомити свою присутність на святій гончарській землі стала участь у церемонії відкриття виставки Національного фотоконкурсу «Гончарні ВІЗІІ країни» спадкоємців академіка Василя Григоровича Кричевського – його онука, скульптора, художника-кераміста Василя Лінде-Кричевського та правнука, теж Василя Лінде-Кричевського, зі Сполучених Штатів Америки. В експозиції лунав задушевний спів фольклорного гурту «Рожаниця» з Києва.

ЖУРІ Й ПЕРЕМОЖЦІ. 3 липня, у рамках святкування Національного Дня Гончаря, працювало Журі Конкурсу. Його склад був нетрадиційним для українських фотоконкурсів національного масштабу. Як правило, до них входять представники Національної спілки фотохудожників України (члени Правління й регіональних організацій). В Опішному ситуація була іншою. Основу Журі «ВІЗІЙ» склали провідні українські вчені – дослідники гончарства (керамологи, мистецтвознавці, музеєзнавці) та художники-керамісти. Цей факт був безпосереднім відображенням характеру поданих на Конкурс творів: більшість із них мали документальний характер. Це одна з визначальних ознак керамологічної фотографії, важлива передовсім для представників наукових установ і музейних закладів. Власне, фотографі, члени Національної спілки фотохудожників України були представлені одним із найактивніших спілчан, секретарем Полтавської обласної організації НСФХУ, членом Національної спілки журналістів України, заслуженим працівником культури України, полтавським мистцем Едуардом Странадком. Він і очолив роботу Журі, й талановито спрямував її в творче русло. Після тривалого обговорення й численних дискусій було прийнято рішення присудити передбачені «Положенням про Національний фотоконкурс «Гончарні ВІЗІІ країни» нагороди, за винятком Диплома «ГонЧАРСТВО очима дитини», який не знайшов свого власника, зважаючи лише на одне фото, представлене в цій номінації.

Журі відзначило абсолютне домінування на Конкурсі фоторобіт Юрка Пошивайла, головного художника Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, заслуженого працівника культури України. Він також є художником і художнім редактором усіх друкованих видань музейного видавництва «Українське Народознавство», які за останні п'ятнадцять років отримали близько п'ятнадцяти нагород найпрестижніших національних конкурсів книги. Переможець подав на Конкурс найбільшу кількість фото – 17, що склало 32 відсотки від загальної кількості експонованих творів.

Проте, як виявилось, кількість отриманих нагород ніскільки не залежить від чисельності поданих творів. Наприклад, Олесь Пошивайло з 16-ма представленими фототворами отримав лише одну основну нагороду, тим часом як Юрій Пошивайло з 17-ма роботами – 7 основних нагород, Оксана Липа з 2-ма творами – 2 нагороди, Марія Пошивайло з однією роботою – 1 нагороду.

Журі вирішило відступити від умов Конкурсу й відзначило Спеціальним дипломом «За гончарські фантазії» фототвір «Гончарна магія-3» Юрія Зілінського з Лубен, який брав участь поза конкурсом.

Підсумки Фотоконкурсу було оголошено на офіційній церемонії нагородження переможців 21 жовтня 2010 року. У ній взяли участь народні майстри-гончарі, художники-керамісти – учасники церемонії нагородження переможців II Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамППК у Опішному», а також учені, музейні працівники, колекціонери – учасники Міжнародної науково-практичної керамологічної конференції «Глиняна іграшка: історія, традиції, перспективи» з України, Росії та Німеччини.

Виставка завершилася. Фундатори задоволені, бо вдалося виконати одне із завдань Фотоконкурсу: формування фотоколекції Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. У такий

Ярослав Мотика, Едуард Странадко, Наталя Скарлатті

Неллі Ісупова

Лінда Норріс (США), Василь Кричевський (США)

Едуард Странадко, Ярослав Мотика

Едуард Странадко, Олесь Пошивайло, Ярослав Мотика, Неллі Ісупова, Людмила Герус

Миттєвості роботи Жюри
Національного фотоконкурсу
«Гончарні ВІЗНІ країни».
Опішне. 03.07.2010.
Фото Тараса Пошивайла.
Публікуються вперше.
Національний архів
українського гончарства,
Національний музей-заповідник
українського гончарства
в Опішному

Юрій Лимар

Іван Новобранець

Наталія Скарлатті

Орест Голубець

Людмила Овчаренко

Оксана Яценко, Наталія Стеблівська

Наталія Скарлатті
Олесь Пошивайло
Людмила Пошивайло

Наталія Стеблівська, Олесь Пошивайло, Василь Боднарчук

Миттевості офіційної церемонії оголошення результатів і нагородження переможців Національного фотоконкурсу «Гончарні Візії країни». Опішне. 21.10.2010. Фото Тараса Пошивайла. Публікуються вперше. Національний архів українського гончарства, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Анатолій Щербань, Ніна Мацко

Ніна Мацко («Райффайзен Банк Аваль»)

Святослав Єзерський, Юрій Лимар, Андрій Грицай, Володимир Кармазін, Ганна Онуцу

Юрко Пошивайло, Василь Борнарчук

Мар'яна Пошивайло

спосіб започатковано фондування унікальної збірки, що відображатиме нинішній стан гончарної культури в Україні. Щорічно вона зростатиме щонайменше на сотню прекрасних фототворів. Чималий внесок у цю справу зробили співробітники Національного архіву українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному: завідувач архіву й куратор Фотоконкурсу Наталя Стеблівська та науковий співробітник Оксана Яценко, на плечі яких лягло вирішення всіх організаційних питань, пов'язаних із підготовкою й проведенням «Гончарних ВІЗІЙ країни».

ДУМКИ НАВЗДОГІН. Будь-яка щорічно повторювана фотовиставка – це своєрідний фотозріз нинішньої доби. Через аналіз явищ, подій, предметів, які потрапляють до знімків фотографів, певною мірою виявляються суспільні вподобання. Фотографія допомагає діагностувати як суспільство загалом, так і окремі явища (скажімо, гончарну культуру) чи окремо взятую людину. Вона фіксує реальне ставлення сучасних мешканців України до вітчизняного гончарства, мистецтва кераміки, виявляє особливості творчої праці мистців, естетичні смаки населення, окремі тенденції розвитку національної культури. Цей погляд в основі своїй немовби й суб'єктивний, бо кожен фотограф наводить об'єкти на цікавий з його точки зору об'єкт. Спусковою кнопкою апарата керує його думка, породжена особистими вподобаннями, пріоритетами, рівнем культури, талантом бачити там, де інші сліпі. А водночас цей погляд є найбільш об'єктивним, оскільки зупиняє достовірно існуючу мить швидкоплинного буття. Частіше всього, у повсякденній круговерті, ці миті, як 25-й кадр, залишаються поза нашим буденним зором, по той бік суєти, житейської маячні, поза невмирущими проблемами, цивілізаційними стресами, адреналіном віртуального спілкування, інформаційними «приводами» й мас-медійним кодуванням. До того ж, помічено, що керамологічне фото (і документальне, і художнє) стає предметом зацікавлення, головним чином, у відносно щасливі періоди особистого й суспільного буття. За доби домашніх негараздів, природних катаклізмів і громадських потрясінь інтерес до нього, як і до гончарної культури, кераміки загалом, згасає.

Життя – це мить історії. Поступ її не зупинити. Тим часом фото – збережена для майбутнього мить буття! Так само й кераміка тисячоліттями зберігає для нащадків фрагменти давноминулих епох. Зафіксувати миттєвості повсякдення й раніше прагнули живописці, скульптори, ремісники. Але цей процес тривав дні, тижні, місяці, а інколи й роки. Сучасні ж технічні можливості фотографії дозволяють візуалізувати проминулу мить майже миттєво, а ще – пильніше придивитися до непоміченого, втраченого, проігнорованого. Таким чином недавнє минуле активно інтегрується в сучасність. Одночасно фототехніка нині стала засобом прискорення плину часу. Ніщо так, як фото, не навіює відчуття приреченості від усвідомлення плинності всього на землі й хронологічних метаморфоз кожної людини.

Перші «Гончарні ВІЗІЇ», напевно, із-за того, що в них брали участь значною мірою науковці, музейні працівники, а не фахові фотографи, ще мали ілюстративний характер. На них переважали документальні керамологічні фото з елементами художності. Їх прикметою була увага авторів передовсім до певного явища гончарної культури з усіма його структуроутворюючими компонентами. На відміну від цього – у художній фотографії – увага прикута передовсім до окремих деталей, фрагментів, рефлексій, які нерідко набувають самостійного значення. Художньою фотографією хочеться образу ж поділитися з друзями, знайомими, а документальну – дбайливо архівувати, «законсервувати» до певного часу, доки не прийде час зробити її публічною, як правило, через опублікування. Документальне фото частіше знімають з обов'язку, з потреби пізнання явища для досягнення певної, нерідко корисливої мети, а художнє – із-за перепоვნеності почуттями, нестримності

бажань, щирості захоплення! Тобто, художня фотографія – це стан душі, усвідомлення щастливості миті, здобуття й підтвердження особистої свободи й спроможності. Основана на чуттєвості, емоціях, вона постає елементом інтиму, бо відкриває прямий шлях до душі автора, дозволяє пізнавати його утаємничені життєві еманції. Вона, так само як і документальне фото, є потужним джерелом пізнання суспільства, гончарної культури, кераміки.

Художня керамологічна фотографія може об'єднувати й так само ефектно роз'єднувати людей. Вона також виявляє, які ми всі різні і як по-різному сприймаємо древнє й водночас сучасне гончарство. Одні з нас не перестають захоплюватися цим реліктовим актом животворення, інші – дивляться на нього як на анахронізм, пережиток минулого. У цій розмаїтості індивідуального світовідчуття художнє фото й цікаве для публічного показу.

На відміну від кіно, телебачення, де кадри постійно змінюються, перед художньою фотографією можна стояти довго, насолоджуючись її красою. Медитативно вдивляючись у твір фотографа, ми не лише «мандруємо» зображеною картинкою, а й, немовби психоаналітики, вивчаємо її, прагнемо «зняти» з неї приховану інформацію про автора.

Тим часом документальне керамологічне фото – малоцікаве для масового глядача. Значно більше радості воно приносить поодиноким науковцям. Художнє ж фото – для всіх! Засобами художньої фотографії можна лаконічно й мальовничо передати одухотвореність гончарської праці, красу творів кераміки, її велич і благородство в інтер'єрах чиновницьких апартаментів, бізнесових офісів, затишних жител, мальовничих дач.

ПАРИЗЬКО-ОПІШНЯНСЬКИЙ ФОТОУРОК. Це ж саме засвідчила ще Всесвітня виставка в Парижі 1900 року. Пригадаймо, як світового рівня вчений Федір Вовк назвав експоновану там українську керамологічну фотоколекцію *«убогенькою збіркою»* [4, с.176]. Тобто він не побачив у ній нічого оригінального й виняткового. Можливо тому, що сам був вихідцем із Полтавщини, а тому уже не дивувався безліч разів баченим гончарним рядам на ярмарках, унікальним творам кераміки й, відповідно, керамологічним фотографіям. Щоправда, сам через кілька років, після повернення з французької еміграції, почав фотографувати окремі явища гончарної культури в Україні!

Гадаю, що все ж таки головна причина такого ставлення полягала в іншому. Федір Вовк майже чверть століття прожив у Парижі, а тому добре знав уподобання тогочасного мистецького Парнасу. Гламурна публіка з усього світу на черговій Всесвітній виставці прагнула передовсім шику, розкоші, технічних новинок, мистецьких відкриттів. Напевно, документальні керамологічні фото, представлені Полтавським губернським земством, їй були малоцікаві. Видатний учений розумів, що такими виставковими експонатами авторитету українському етносу не додати, а тому й дав таку скромну оцінку колекції документальних керамологічних фотографій. Натомість, він вказав, які речі викликають у чужоземців найбільше зацікавлення (*«Гончарські вироби сі досить добре підібрані, звертали на себе дуже велику увагу і розкуповувались дуже добре, так що треба було привезти новий наклад»*) [4, с.177], а отже, й на пріоритет у популяризації українських культурних досягнень! Ця настанова не втратила своєї актуальності й донині. Дивовижно, але й через 110 років відтоді найважливіший урок з досвіду проведення першої національної керамологічної фотовиставки в Опішному 2010 року виявився тотожним паризькому!

ПЕРЕДБАЧУВАНЕ МАЙБУТТЯ. На жаль, Фондатори новітнього Конкурсу «паризький» історичний урок забули й не врахували під час організації підсумкової виставки. Ігнорування його в майбутньому однозначно призведе до невдачі унікального фотопроєкту.

Якби ініціаторами Конкурсу були фотографи чи винятково Національна спілка фотохудожників України, акцент був би лише на художньому керамологічному фото. Оскільки ж Фундаторами «Гончарних ВІЗІЙ» виступили дві провідні в Україні наукові керамологічні інституції, які займаються науковим вивченням, збереженням і популяризацією національної гончарної спадщини, закономірно, що в основу відбору конкурсних фотографій лягли не критерії художності, а здебільшого документальності й формалізованого відображення гончарних явищ та їх елементів. Достатньо було сфотографувати будь-який і будь-як глиняний виріб, гончаря або когось біля них, щоб це фото було допущено до експонування. У майбутньому цей підхід необхідно змінити. Головними критеріями для відбору знімків мають стати художність, краса, емоційність, оригінальний погляд на тему гончарства, представлення в несподіваному ракурсі, з небаченої досі точки зору, оригінальне композиційне поєднання глиняних виробів з предметами повсякденного побуту тощо. Тобто, це має бути виставка творів фотомистецтва, а не архівної фотодокументалістики!

Художня керамологічна фотографія – найкоротший шлях до сердець і бажань споживачів кераміки, важливий засіб реклами, популяризації гончарної спадщини України. Вона має допомогти вченим, музеологам, творцям художньої кераміки донести до найширших верств населення інформацію про красу, довершеність, технічну добротність, екологічність української кераміки.

Наступні виставки мають стати ареною для спільних роздумів і власного пізнання утаємниченої культури гончарства, шляхом до емоційного піднесення й місцем медитаційного усамітнення. Там красиве має поборювати потворне; народжуване нове – сперечатися з віджилим старим; етнічні традиції змагатимуться з новітніми космополітичними орієнтирами; унікальні надбання минулого волатимуть до сучасності про порятунок... Усе буде так, як і в реальному житті країни. Ці виставки – ще й унікальна можливість побачити небачене, почути нечуване, а заодно й отримати шанс змінити свій погляд на довколишній світ, відчувти в собі спроможність до творчості.

А якщо відвідувач виставки, переглянувши останнє фото, несподівано для самого себе шукатиме зустрічі з гончарем, прагнучим на власні очі побачити таїну гончарювання, братиме до своїх рук «живу» глину, то Фундатори вважатимуть ще одну свою місію – зацікавити громадян країни реліктовою прадавньою гончарською культурою – виконаною. А ще мріється, щоб відвідувачі виставки надалі звернули увагу на творчість самобутніх мистців-гончарів, художників-керамістів, краще пізнали гончарську культуру, прикрасили своє помешкання глиняною мискою, сільничкою, глечиком, куманцем, скульптурою, фарфоровою чи порцеляновою чашкою українського, а не чужоземного походження. Тоді не доведеться безнадійно сподіватися на підтримку гончаротворців з байдужо-лінивої ласки сильних світу сього. Бо найкраща для них опора, єдиний ефективний спосіб відродження національної художньої культури – це підтримка рідного народу, а не окремі преференції урядів, президентів, депутатів, олігархів чи всесвдоцеценатів. Найкраще лобіювання гончарної культури в Україні – всенародне придбання творів мистців глини для одухотворення місць повсякденного буття!

Вдумаємося в слова з епіграфа:
«Я придумую ціль і до неї дорогу»!
Ціль уже проголошено!
Будуймо до неї дорогу!
За нас цього не зробить ніхто!

ЛІТЕРАТУРА

1. **Гэйвин Карни.** Фотоархеология и музеи будущего // *Museum*. – Москва, 1985. – №145. – С.4-11.
2. **Визір Наталя.** Провісник української керамології // Опішнянська мальована миска другої половини XIX – початку XX століття (у зібранні Російського етнографічного музею в Санкт-Петербурзі) /Автор-упорядник Олесь Пошивайло, художник Юрко Пошивайло, фотограф Тарас Пошивайло. – Опішне: Українське Народознавство, 2010. – С.34-49.
3. **Визір Наталя.** Іван Зарецький (1857–1936). Життєпис // Бібліографія українського гончарства. 2006: Національний науковий щорічник /За редакцією доктора історичних наук Олесь Пошивайло. – Опішне: Українське Народознавство, 2010. – Вип.8. – С.255-267.
4. **[Вовк Хв.]** Парижська Вистава 1900 р. // Матеріяли до українсько-руської етнології. – 1900. – Т.III. – С.175-178.
5. **Денисюк Н.** Кустарная Россия // Вестник кустарной промышленности. – Петроград, 1918. – №10-11. – Приложение. – Кол.145-153.
6. **Естественно-исторический музей** // Отчет о деятельности Полтавской губернской земской управы за 1899 год. – Полтава, 1900. – С.55.
7. **Естественно-исторический музей** Полтавского губернского земства. Описание коллекций. – Полтава: Типо-литография М.Л.Старожицкого, 1899. – XI, 90 с.
8. **Каталог изделий**, вырабатываемых кустарями Полтавской губернии и в земских учебных мастерских и продаваемых через земский склад. – СПб: Типография А.С.Суворина, 1912. – 48 с.
9. **Лисін Б.С.** Глини і глиняна промисловість на Україні: Цегла, черепиця, звончак для щляхів, труби, фарфор, фаянс, цемент, шкло. – К.: Видавництво «Праця», 1918. – 160 с.
10. **Міщанин Віктор.** Північна група малих осередків гончарства Опішненського гончарного району (друга половина XIX – XX століття). – Опішне: Українське Народознавство, 2005. – 304 с.
11. **Міщанин Віктор.** Словник гончарів Глинського, Малих Будиш, Старих Млинів, Хижняківки /Матеріали до Національного словника «Українські гончарі». – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – 368 с.
12. **Образцы гончарных изделий** кустарей Полтавской губернии на Парижской выставке // Земский сборник Черниговской губернии. – 1900. – №10. – С.40.
13. **Опішнянська мальована миска** другої половини XIX – початку XX століття (у зібранні Російського етнографічного музею в Санкт-Петербурзі) /Автор-упорядник Олесь Пошивайло, художник Юрко Пошивайло, фотограф Тарас Пошивайло. – Опішне: Українське Народознавство, 2010. – 632 с.: іл.
14. **[Пошивайло Олесь].** Гончарні світи України // Українське Гончарство: Національний культурологічний щорічник. За рік 1994. – Опішне: Українське Народознавство, 1995. – Кн.2. – С.433-496.
15. **Пошивайло Олесь.** З досвіду роботи по підтримці й розвитку гончарства Опішні в другій половині XIX – на початку XX століть. – Опішня: Музей гончарства в Опішні, 1989. – 62 с.
16. **Пошивайло Олесь.** Етнографія українського гончарства: Лівобережна Україна. – К.: Молодь, 1993. – 408 с.
17. **Пошивайло Олесь.** Народна технологія гончарного виробництва гончарів містечка Опішне, що на Полтавщині, у другій половині XIX – на початку XX століття // Українське Гончарство: Національний культурологічний щорічник. За роки 1996–1999 /За редакцією доктора історичних наук Олесь Пошивайло. – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – Кн.4. – С.210-232.
18. **[Пошивайло Олесь].** Опішне кінця 1940-х – початку 1950-х років // Український керамологічний журнал. – 2002. – №3. – С.43-54.

19. Пошивайло Олесь, Правденко Ольга. Фотоархів Юрія Лащука: Смотрич // Українська керамологія: Національний науковий щорічник. 2001 /За редакцією доктора історичних наук Олесь Пошивайла. – Опішне: Українське Народнознавство, 2001. – Кн.1. – С.338-359.
20. Пошивайло Олесь. Українська академічна керамологія ХХІ сторіччя. Теорія, історія, сучасний ужиток, майбутній поступ. Книга I (2001–2005). – Опішне: Українське Народнознавство, 2007. – 776 с.: іл.
21. Пошивайло Олесь. Фотоархів Юрія Лащука: Дибинці // Українська керамологія: Національний науковий щорічник. 2002 /За редакцією доктора історичних наук Олесь Пошивайла. – Опішне: Українське Народнознавство, 2002. – Кн.2. – С.412-462.
22. Правденко Ольга. Унікальний скарб: творча спадщина Юрія Лащука // Український керамологічний журнал. – 2001. – №1. – С.92.
23. Украинское народное творчество. Серия VI. Гончарные изделия. Выпуск 1-ый. Типы украинской гончарной посуды. – Полтава: издание Кустарного склада Полтавского губернского земства, 1913. – 28 с.
24. Ханко Віталій. Мистецтво гончарів старої Полтавщини // Український керамологічний журнал. – 2001. – №2. – С.24-29.
25. Економист. Кустарные промыслы в Малороссии // Кустарный труд: Бесплатное приложение к газете «Сельский вестник». – СПб., 1912. – №15. – 1-15 августа. – С.1-3.
26. http://arhiv.orthodoxy.org.ua/uk/tsey_den_v_istorii/2008/04/12/15537.html
27. <http://www.tercia.com.ua/ukr/diskografiya/ya-pridumayu-svit.html>

© **ОЛЕСЬ ПОШИВАЙЛО**,
 директор Інституту керамології –
 відділення Інституту народознавства НАН України,
 провідний науковий співробітник Національного
 музею-заповідника українського гончарства в Опішному,
 голова Правління Українського керамічного товариства,
 доктор історичних наук, професор,
 заслужений діяч науки і техніки України, 2011

СЛОВО КУРАТОРА

«Подібний фотоконкурс проводився в Україні вперше. З огляду на це, у фотомистців були різні міркування щодо умов і перспектив його проведення. Дехто емоційно запевняв, буцімто не може бути національного фотоконкурсу за такою специфічною темою (гончарство).

Підсумкову Виставку провокативно розгорнули в історико-архітектурній пам'ятці 1916 року – Будинку Кричевського-Лебішака, де ще не завершено ремонтно-оздоблювальні роботи. Не зовсім очікувано, ідея експозиціонерів страшенно сподобалася численним відвідувачам з України, Російської Федерації, Молдови, Білорусі, Румунії, Німеччини, США. Утаємничений фотодух гончарства гармонійно доповнив аромат духмяних польових трав і квітів, яким було встелено підлогу будівлі.

Учасники Виставки натхненно опоетизували українське гончарство, кераміку. Збережені ними миттєвості гончарної історії започаткували унікальну керамологічну фотоколекцію Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, аналогів якої, гадаю, більше ніде в світі немає.

І хоча Перші «Гончарні ВІЗІІ країни» не містили значної кількості творів відомих фотохудожників, переконана, що поступово Національний конкурс

стане традиційним, набуде знаності в Україні й поза її межами, збагачуватиметься новими художніми творами, які славитимуть Українську Державу, її самобутніх гончарів і талановитих фотомистців!»

© НАТАЛІЯ СТЕБЛІВСЬКА,

Куратор Національного фотоконкурсу «Гончарні ВІЗІІ країни»,

завідувач Національного архіву українського гончарства

Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному

ДУМКИ ВІДВІДУВАЧІВ

Very beautiful;
Muy contento y complacido por haberme
dado posible presencia la resurrección del
edificio. Muchas gracias a todos los que
realizan su trabajo y esfuerzo en esta
obra.

Vasily Lindt Krivchovsky

30.06.2010. Василь Лінде-Кричевський, скульптор, художник-кераміст (Бунвіль, США)

«Як музейник з багаторічним стажем хочу сказати, що багатьом музейним закладам треба повчитися у колективу Національного заповідника українського гончарства, як працювати – з таким натхненням, самовідданістю, прагненням концептуальності й креативу в поєднанні з солідними академічними студіями високого рівня! Для харків'ян Опішне – це С.Васильківський, В.Кричевський, а ще – І.Рєпін, який вважав керамічну групу з його картини «Запорожці пишуть листа» опішнянського майстра вищою за свою картину! Вражає висока культура експозицій, відвідувачів, незліченні скарби українського духу! Благополуччя музеєві, процвітання, подальших успіхів! По-хорошому заздriamo вам!»

30.06.2010.

О.Й.Денисенко, завідувач відділу Харківського художнього музею,
член Національної спілки художників України (Харків)

«Дивившись на інтелігентні обличчя з портретів Юрія Лебіцака і Василя Кричевського, які зустрічають в будівлі Опішнянського гончарного навчально-показового пункту Полтавського губерньського земства, і розумієш, якими титанами творилася ця фантастична кераміка. Нинішні праці видатних гончарів без цього були б неможливими»

30.06.2010.

Ольга Школьна, докторант Львівської національної академії мистецтв,
кандидат мистецтвознавства (Київ)

«Очень интересная выставка! Создает положительные образцы для всех украинцев для сохранения украинских национальных традиций. Спасибо!»

30.06.2010. Донецьк

«Дякуємо за неймовірне поєднання фотовиставки з інсталяцією з природного матеріалу, а також живий спів! Усе це надає неймовірної величі майстрам та їх роботам!»

30.06.2010. Студенти Харківської державної академії культури (Харків)

«Хоча в Опішному я не вперше, але ваш славетний край щоразу радує новими враженнями! Так і ця виставка»

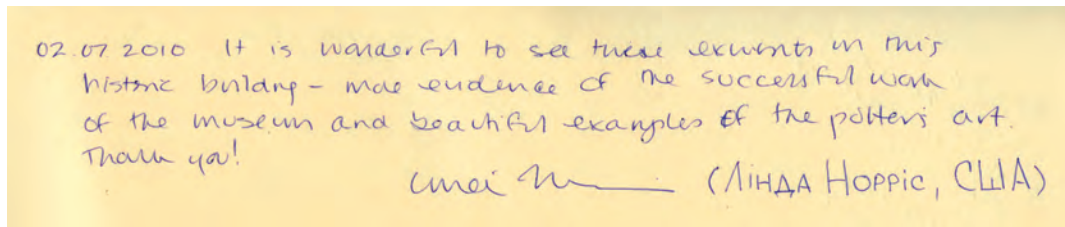
30.06.2010. Віктор Волощенко

«Висловлюємо подяку вам, хто зберігає культурну спадщину нашого краю і дає змогу насолоджуватися витворами мистецтва опішнянських майстрів»

01.07.2010. Жителі м.Гадяч

«Дуже сподобалась виставка!!! Так тримати! Божих благословінь і творчої наснаги!!!»

01.07.2010.

02.07.2010 It is wonderful to see these exhibits in this historic building - true evidence of the successful work of the museum and beautiful examples of the potters' art. Thank you!

Linda Horric (Лінда Норріс, США)

02.07.2010.

Лінда Норріс, музеолог, стипендіат Програми академічних обмінів імені Фулбрайта, засновник і керівник компанії «Riverhill» (Тредвелл, США)

«Прекрасная экспозиция, атмосфера музея просто великолепная, попадаем в мир особый, неповторимый! Сразу влюбляемся в керамику, в это просто замечательное искусство! После выставки на душе тепло и комфортно. Удачи и многих, многих веков работы музею!»

Липень 2010. Людмила Тимощук (АР Крим, Красноперекопськ)

«Виставка гармонійно магічна і цікава тим, що ніби підсилює ауру тих людей, які творили цей дивоСвіт кераміки і знаходяться ніби серед нас, тут присутніх»

02.07.2010. Ганна-Оксана Липа, художник-кераміст, член Національної спілки художників України (Львів)

«Музей потрясающий! Очень оригинально, а произведения очень впечатляют!»
2010

«Делегация з Решетилівки (8 чоловік) радіє, що оживає старий будинок. Дякуємо за живу глину!»

**Євген Пиллюгін, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України,
член Національної спілки художників України, лауреат обласної премії
імені Івана Котляревського (Решетилівка, Полтавщина)**

«Дякуємо колективу за справжнє чудо!»
03.07.2010.

Андрій Чуясов, голова Зіньківської районної державної адміністрації (Зіньків, Полтавщина)

«Совершенно замечательный музей! Прекрасно продуманная экспозиция! Великолепно выглядит сочетание неоштукатуренного кирпича и керамики. Прекрасная идея бросить траву на пол, как в старые времена. Огромное спасибо!»

03.07.2010.

**Ольга Яковенко, Михаил Соколовский (Москва), Наталия Федорова (Салехард),
Роман Архипов (Санкт-Петербург), Лидия Архипова (Шишаки)**

«Свята ідея, класна виставка! Приїдемо ще! Дякуємо всім!»
2010. Миргород, Полтавщина

«Дуже вражені фотографіями з фотовиставки «Гончарні ВІЗІІ країни»! Мабуть, тільки люди, які чисті душою й серцем, можуть створити такі роботи! Бо тільки в добрім серці живе добро й спонукає творити прекрасне. Бережіть цей дар Божий! Творіть! Нехай Божа благодать буде завжди з вами й допомагає у житті!»

2010. **Тамара Скринник, Тетяна Марченко** (Опішне, Полтавщина)

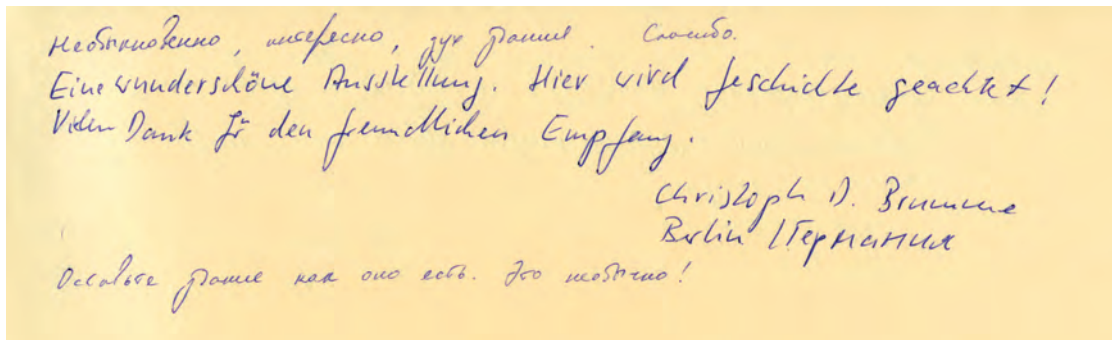
«Спасибо за интересную экспозицию! Впечатляет дух творчества! Некоторые экспонаты – просто шедевры!»
12.08.2010

«Благодарим за интересную экскурсию! Интересная, креативная выставка!»
13.08.2010. Тольятті, Російська Федерація

«Очень понравилось! Очень интересная идея – экспозиция в здании без ремонта – создает особенную атмосферу. Очень понравился запах сена, которым устелен пол!»
25.08.2010. **Евгений** (Харків)

«Необыкновенно! Интересно! Дух здания! Спасибо!»

2010

2010. Німеччина

«Оставьте здание как оно есть! Это необычно!»

2010

«Не руйнуйте красоту! Не використовуйте пластики! Дуже гарно й затишно! Дякуємо Тамарі Андріївні за чутливе ставлення до відвідувачів!»

2010. Віктор (Харків)

«Очень красиво! Спасибо вам большое за возрождение и сохранение нашей украинской культуры»

2010. Художники из Киева

«Большое спасибо! Нам очень понравилось! Душа отдыхает, когда видишь такую красоту! Благодарны авторам за их труд!»

17.09.2010. Л.Иванова (Смоленськ, Російська Федерація)

«Очень интересная экспозиция и необычное оформление! Огромное спасибо людям, которые хранят эти шедевры и делают их доступными для нас»»

25.09.2010. В.Новак (Київ)

«Огромное спасибо, это чудо!»

10.10.2010. Харків

«Студенти Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ висловлюють щиру подяку за гостинність і за вашу любов до гончарної творчості! Хай вам щастить у такій потрібній музейній справі!»

10.10.2010. Суми

«Хвилино, зупинись! Бо круг, що вертиться завжди, упину не пізнав, як праця рук і глей гливкий, що тілом став і мозком! У глину підеш, бо з глини сам! Та тільки фото має силу її зупинить!»

2010.

Мирослава Росул, художник-кераміст,
член Національної спілки художників України (Ужгород)

«За представленную экспозицию большое спасибо! Если говорить о перспективе, то хотелось бы, чтобы стены остались в первозданном виде. Находясь в здании музея, действительно чувствуешь дух времени!»

16.10.2010. Семья Костелян А.Г.

«Дякуємо працівникам музею за збереження українського керамічного духу!»

17.10.2010. Миргород, Київ

«Щиро дякуємо за неперевершені відчуття, які отримали під час цієї незабутньої подорожі! Бажаємо вам процвітання, бо такі виставки надихають на прекрасне!»

24.10.2010. Учні й учителі Донецької гімназії №92 (Донецьк)

«Дуже дякуємо Вам за збереження української культури і великий внесок у її розвиток! Рекомендуємо залишити будівлю у стані, в якому вона є на даний час, і залишити дизайн підлоги з сіном та листям! Доземний уклін!»

28.10.2010. Богдан (Київ)

«Дуже дякую вам за вашу роботу! Україна – це краса! Я горжуся, що я Українка!»

30.10.2010. Інна Бараукова

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. **Національний фотоконкурс «Гончарні Візії країни»** (далі в тексті – Фотоконкурс) – мистецька акція національного масштабу.
- 1.2. **Фотоконкурс проводиться** в рамках II Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному **«Здвиг-2010»**.
- 1.3. **Організатори Фотоконкурсу:** Міністерство культури і туризму України, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, Державна спеціалізована художня школа-інтернат I-III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному», Міністерство освіти і науки України, Львівська національна академія мистецтв, Національна академія наук України, Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, Національна спілка фотохудожників України, Національна спілка художників України, Українське керамічне товариство, Полтавська обласна рада.
- 1.4. **Фотоконкурс проводиться під загальним патронатом Національної спілки фотохудожників України.**
- 1.5. **Метою Фотоконкурсу** є виявлення й показ краси гончарства через художню фотографію на гончарну тематику, визначення кращих фоторобіт, популяризація творчості фотохудожників та їх творів, заохочення професійного й творчого зростання учасників Фотоконкурсу.
- 1.6. **Основними завданнями Фотоконкурсу є:**
 - творче змагання між фотографами;
 - розвиток української фотографії;
 - обмін досвідом роботи, професійне зростання й творче спілкування фотографів;
 - популяризація гончарства через художню й документальну фотографію;
 - заохочення фотографів до створення фоторобіт на тему гончарства;
 - формування фотоколекції Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.
- 1.7. **Мета й завдання Фотоконкурсу** реалізуються через підготовку й проведення мистецької виставки, опублікування художнього каталогу та іншої друкованої продукції.
- 1.8. **Місце проведення Фотоконкурсу:**
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному
(вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел. (05353) 42416, 42415, 42417; факс (05353) 42416;
e-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net; www.opishne-museum.gov.ua.
- 1.9. **Час проведення Фотоконкурсу:**
01 березня – 30 жовтня 2010 року.
Відкриття Фотовиставки: о 14⁰⁰ год., 30 червня 2010 року.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФОТОКОНКУРС
У ОПІШНОМУ
«ГОНЧАРНІ
ВІЗІЇ
КРАЇНИ»:
Положення

1.10. Номінації Фотоконкурсу:

- «ГонЧАРСТВО очима дитини» (вік учасників до 18 років);
- «ДивоСВІТ кераміки»;
- «КерамШОК ХХІ століття»;
- «ПоСТАТІ»;
- «Чорно-біле ВІДЛУННЯ»;
- «Документ ЕПОХИ».

ІІ. УМОВИ УЧАСТІ

- 2.1. До участі у Фотоконкурсі запрошуються професійні фотографи, аматори, репортери, а також усі бажаючі, незалежно від віку, статі, національності, фахової освіти тощо. У ньому можуть брати участь громадяни інших країн.
- 2.2. Фотографи можуть брати участь індивідуально або через організації, асоціації, спілки, товариства, галереї.
- 2.3. Фотографи, які бажають брати участь у Фотоконкурсі, подають Дирекції Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (далі в тексті – Дирекція) конкурсні фотографії та заявку за поданою в додатку схемою до 30.05.2010.
- 2.4. Фотоконкурс проводиться в чотири етапи:
 - 1-й етап** – надсилання фоторобіт (01.03 – 30.05.10);
 - 2-й етап** – попередній відбір фоторобіт (01–10.06.10);
 - 3-й етап** – підготовка фоторобіт до експонування й побудова експозиції (11–28.06.2010);
 - 4-й етап** – експонування Фотовиставки (30.06 – 30.10.2010).
- 2.5. Фотографи можуть подати на Фотоконкурс не більше 5 фотографій у кожній номінації.
- 2.6. Подані на участь у Фотоконкурсі роботи розглядаються Радою експертів, яка формується й затверджується Дирекцією. Персональний склад її не розголошується. Рада експертів відбирає фото, які допускаються до участі в підсумковій Фотовиставці. Рішення Ради експертів є остаточним і перегляду не підлягає.
- 2.7. На основі рішення Ради експертів Дирекція надсилає офіційне запрошення авторам для участі в церемонії офіційного відкриття виставки Національного фотоконкурсу «Гончарні ВІЗІІ країни».
Обов'язкова умова отримання нагороди – особиста участь переможців у підсумковій церемонії. Організатори Фотоконкурсу залишають за собою право використовувати фототвори з метою популяризації Фотоконкурсу у своїй друкованій продукції, на сайтах організаторів, використовувати їх у фотовиставках та інших акціях.
Надіслані на Фотоконкурс роботи не рецензуються і не повертаються. Фотороботи не повинні суперечити умовам Конкурсу, діючому законодавству України й порушувати норми моралі.

III. ВИМОГИ ДО КОНКУРСНИХ РОБІТ

- 3.1. До участі у Фотоконкурсі приймаються фотографії мінімального розміру по короткій стороні – 30 см, максимального розміру по довгій – 45, см з обов'язковим зазначенням «верх фото». Подання електронного варіанта фоторобіт обов'язкове. Без електронної копії, записаної на цифровий інформаційний носій (CD, DVD) у форматі JPEG без стиснення, 300 dpi того ж розміру, що й відбиток, роботи не розглядаються. Також подається інформація про те, що зображено на фотознімку (назва), дата й місце зйомки, прізвище, ім'я, по батькові та домашня адреса автора фото (на зворотному боці фотографії). Фоторобота має бути відзнята упродовж 2005 – першої половини 2010 року.

IV. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ ФОТОКОНКУРСУ. НАГОРОДИ

- 4.1. Усі конкурсні роботи оцінює Журі. Персональний склад Журі формується, затверджується Дирекцією й оголошується на церемонії офіційного відкриття Фотовиставки. День роботи Журі – 2 липня 2010 року. Засідання Журі є закритим, рішення приймається відкритим голосуванням. Рішення є остаточним і не підлягає перегляду. Підсумки Фотоконкурсу оголошуються на церемонії урочистого оголошення результатів і нагородження переможців 19–21.10.2010.
- 4.2. Журі присуджує такі нагороди:

ГРАН-ПРІ «Гончарні ВІЗІІ країни»;
Диплом «ГонЧАРСТВО очима дитини»;
Диплом «ДивоСВІТ кераміки»;
Диплом «КерамШОК ХХІ століття»;
Диплом «ПоСТАТІ»;
Диплом «Чорно-біле ВІДЛУННЯ»;
Диплом «Документ ЕПОХИ».

Спеціальні дипломи:

- за кращу сюжетну композицію;
 - гончарські фантазії;
 - за романтизм;
- за кращий резонансний сюжет;
- за унікальне творче вирішення;
 - за образність;
 - за емоційність;
 - за психологізм.

Спеціальні нагороди також встановлені всіма співорганізаторами Фотовиставки та численними спонсорами

ЖУРІ

БОДНАРЧУК Василь

художник-кераміст, доцент Кафедри художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв, член Національної спілки художників України, заслужений художник України (Львів)

ГЕРУС Людмила

мистецтвознавець, завідувач Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства (Львів)

ІСУПОВА Неллі

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, учасниця Міжнародних конкурсів кераміки у Фаенца (Італія, 1983, 1984, 1986), Міжнародної виставки скульптури й декоративного мистецтва у Сідней (Австралія, 1989), Лондоні (Англія, 1991), Міжнародної виставки галереї «Триптих» у Будапешті (Угорщина, 1992, 1993) та Кракові (Польща, 1993) (Київ)

ДЯЧЕНКО Людмила

музеолог, генеральний директор Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (Опішне)

КЛИМЕНКО Олена

керамолог, мистецтвознавець, науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, кандидат мистецтвознавства, член Національної спілки художників України, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (Київ)

КОЛУПАЄВА Агнія

керамолог, мистецтвознавець, старший науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (Львів)

ЛІНДЕ-КРИЧЕВСЬКИЙ Василь

художник-кераміст, скульптор (Бунівль, США)

МЕТКА Людмила

керамолог, етнолог, музеолог, завідувач Відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, завідувач Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, кандидат історичних наук, член Українського керамічного товариства, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» й куратор цих конкурсів (Опішне)

МОТИКА Ярослав

скульптор, член Національної спілки художників України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, лауреат Національної премії України імені Василя Стуса (Львів)

НОРРІС ЛІНДА

музеолог, стипендіат Програми академічних обмінів імені Фулбрайта, засновник і керівник компанії «Riverhill» (Тредвелл, США)

ОМЕЛЯНЕНКО Василь

гончар, член Національної спілки художників України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, лауреат Премії імені Данила Щербаківського (Опішне)

ПОШИВАЙЛО Олесь*

керамолог, етнолог, музеолог, директор Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, провідний науковий співробітник Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, голова Правління Українського керамічного товариства, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «КеГоКе» (Опішне)

СТРАНАДКО Едуард

фотохудожник, секретар Полтавської обласної організації НСФХУ, член Національної спілки фотохудожників України, член Національної спілки журналістів України, заслужений працівник культури України, **голова Жюрі** (Полтава)

ШКОЛЬНА Ольга

керамолог, мистецтвознавець, докторант Львівської національної академії мистецтв, кандидат мистецтвознавства, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «КеГоКе» (Київ)

**Олесь Пошивайло участі в голосуванні не брав*

УЧАСНИКИ

ДЯЧЕНКО Людмила (04.05.1974)

музеолог, генеральний директор Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (Опішне)

ЗІЛІНСЬКИЙ Юрій (26.12.1964)

фотохудожник, член Національної спілки фотохудожників України, лауреат Літературно-мистецької премії імені Володимира Малика (Лубни, Полтавщина)

ЛИПА Ганна-Оксана (18.07.1958)

художник-кераміст, член Національної спілки художників України (Львів)

ПОШИВАЙЛО Богдан (23.05.1986)

історик-українознавець, старший науковий співробітник Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара» (Київ)

ПОШИВАЙЛО Любов (12.02.1992)

фізик, студентка фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ)

ПОШИВАЙЛО Людмила (02.03.1976)

історик, завідувач Аудіовізуальної студії українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (Опішне)

Учасники

ПОШИВАЙЛО Олесь (06.11.1958)

керамолог, етнолог, музеолог, директор Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, провідний науковий співробітник Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, голова Правління Українського керамічного товариства, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького *(Опішне)*

ПОШИВАЙЛО Юрко (14.03.1968)

історик, художник, гончар, головний художник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, заслужений працівник культури України *(Опішне)*

ПОШИВАЙЛО Марія (12.03.1988)

фольклористка, студентка Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка *(Київ)*

ПОШИВАЙЛО Мар'яна (16.04.2004)

вихованка Дитячого садка «Берізка» *(Опішне)*

ЩЕРБАНЬ Анатолій (15.04.1978)

керамолог, історик, археолог, завідувач Відділу палеогончарства Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, старший науковий співробітник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, кандидат історичних наук *(Опішне)*

ЩЕРБАНЬ Олена (27.06.1980)

керамолог, історик, етнолог, старший науковий співробітник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, молодший науковий співробітник Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, лауреат Премії імені Василя Скуратівського *(Опішне)*

НАГОРОДИ

ГРАН-ПРІ

«Гончарні ВІЗНІ країни»

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Мрія»

ДИПЛОМ

«ГонЧАРСТВО очима ДИТИНИ»
не присуджено

ДИПЛОМ

«ДивоСВІТ КЕРАМІКИ»
Ганна-Оксана Липа (Львів)
за композицію «Trans Gendere» (Сирена. Кодування долі)»

ДИПЛОМ

«КерамШОК ХХІ століття»
Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Зруйновані заводи – розбиті долі»

ДИПЛОМ

«ПоСТАТІ»
Людмила Пошивайло (Опішне)
за фото «Маска»

ДИПЛОМ

«Чорно-біле ВІДЛУННЯ»
Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Мрія»

ДИПЛОМ

«Документ ЕПОХИ»
Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Дума»

СПЕЦІАЛЬНІ ДИПЛОМИ

ЗА КРАЩУ СЮЖЕТНУ КОМПОЗИЦІЮ

Марія Пошивайло (Київ)
за фото «Хто-хто в цій хатці живе?»

ГОНЧАРСЬКІ ФАНТАЗІЇ

Юрій Зілінський (Лубни)
за фото «Гончарна магія-2»
(позаконкурсний твір)

ЗА РОМАНТИЗМ

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Варта»

ЗА КРАЩИЙ РЕЗОНАНСНИЙ СЮЖЕТ

Анатолій Щербань (Опішне)
за фото «Відкопали»

ЗА УНІКАЛЬНЕ ТВОРЧЕ ВИРІШЕННЯ

Ганна-Оксана Липа (Львів)
за композицію «Trans Gendere» (Сирена. Кодування долі)»

ЗА ОБРАЗНІСТЬ

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Мрія»

ЗА ЕМОЦІЙНІСТЬ

Олесь Пошивайло (Опішне)
за фото «ПерсонаГРАТА: АКТПерцепції»

ЗА ПСИХОЛОГІЗМ

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Покоління»

СПЕЦІАЛЬНІ НАГОРОДИ СПІВОРГАНІЗАТОРІВ І СПОНСОРІВ

ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА
МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
«ЗА ДОСЯГНЕННЯ В РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»

Юрко Пошивайло (Опішне)
володар ГРАН-ПРІ
І Національного фотоконкурсу
«Гончарні ВІЗНІ країни»

ПОЧЕСНИЙ ДИПЛОМ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ФОТОХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Мрія»

ДИПЛОМ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ФОТОХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

Ганна-Оксана Липа (Львів)
за композицію «Trans Gendere» (Сирена. Кодування долі)»

Людмила Пошивайло (Опішне)
за фото «Маска»

ГРАМОТА
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ФОТОХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

Марія Пошивайло (Київ)
за фото «Хто-хто в цій хатці живе?»

Юрій Зілінський (Лубни)
за фото «Гончарна магія-2»
(позаконкурсний твір)

Анатолій Щербань (Опішне)
за фото «Відкопали»

Олесь Пошивайло (Опішне)
за фото «ПерсонаГРАТА: АКТПерцепції»

Юрко Пошивайло (Опішне)
за фото «Покоління»

ДИПЛОМ
ДЕРЖАВНОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ
I-III СТУПЕНІВ «КОЛЕГУМ МИСТЕЦТВ У ОПІШНОМУ»

Людмила Пошивайло (Опішне)
за фото «Осанна»

ДИПЛОМ
«РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

Анатолій Щербань (Опішне)
за фото «Відкопали»

ДИПЛОМ КУРАТОРА
НАЦІОНАЛЬНОГО ФОТОКОНКУРСУ
«ГОНЧАРНІ ВІЗІЇ КРАЇНИ»

Мар'яна Пошивайло (Опішне)
за фото «У садочку на муркотики зібралися три котики»

ПЕРЕЛІК ФОТОТВОРІВ

НОМІНАЦІЯ «ДивоСВІТ кераміки»

1. Дяченко Людмила (Опішне). «Гончарик». Опішне. Листопад 2008.
2. Дяченко Людмила (Опішне). «Знайомство з «опішнянкою». Опішне. Листопад 2008.
3. Липа Ганна-Оксана (Львів). Композиція «Trans Gendere» (Сирена. Кодування долі). Львів. Березень 2010.
4. Липа Ганна-Оксана (Львів). Композиція «Trans Gendere» (Сирена. Політ крізь віки). Львів. Березень 2010.
5. Пошивайло Богдан (Київ). «Мить народження». Київ. 30.04.2009.
6. Пошивайло Любов (Опішне). «Вічне». Київ. 13.03.2010.
7. Пошивайло Людмила (Опішне). «Діалог сфер». Косів, Івано-Франківщина. 01.10.2009
8. Пошивайло Людмила (Опішне). «Осанна». Опішне. 10.06.2010.
9. Пошивайло Марія (Київ). «Хто-хто в цій хатці живе?». Опішне. 15.05.2010.
10. Пошивайло Олесь (Опішне). «Котик і Я». Опішне. 23.09.2007.
11. Пошивайло Олесь (Опішне). «ОЧІкування екСПОЗИЦІЇ». Полтава. 12.02.2009.
12. Пошивайло Олесь (Опішне). «ПРЕ-парація». Полтава. 12.02.2009.
13. Пошивайло Олесь (Опішне). «Приборкання непокірного». Опішне. 08.08.2005.
14. Пошивайло Олесь (Опішне). «Ти хто?». Опішне. 21.04.2006.
15. Пошивайло Юрко (Опішне). «Коріння і цвіт». Опішне. 25.05.2010.
16. Пошивайло Юрко (Опішне). «На межі». Опішне. 12.07.2009.
17. Пошивайло Юрко (Опішне). «Нас багато». Опішне. 15.07.2007.
18. Пошивайло Юрко (Опішне). «Передчуття гостей». Суботів, Черкащина. 16.05.2008.
19. Пошивайло Юрко (Опішне). «Ранковий птах». Опішне. 23.10. 2009.
20. Щербань Анатолій (Опішне). «Будемо з паскою!». Опішне. 16.06.2008 .
21. Щербань Олена (Опішне). «БезДна». Котельва, Полтавщина. 06.08.2008.

НОМІНАЦІЯ «ПоСТАТІ»

22. Пошивайло Людмила (Опішне). «Маска». Опішне. 07.07.2008.
23. Пошивайло Олесь (Опішне). «АРХОзавр». Опішне. 21.10.2008.
24. Пошивайло Олесь (Опішне). «Еманація НЮ». Опішне. 21.10.2008.
25. Пошивайло Олесь (Опішне). «Матриця: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ». Опішне. 21.10.2008.
26. Пошивайло Олесь (Опішне). «ПерсонаІРАТА: АКТПерцепції». Опішне. 17.08.2005.
27. Пошивайло Олесь (Опішне). «Поклик ГЛИНИ (Гончар Микола Пошивайло)». Опішне. 08.08.2005.
28. Пошивайло Юрко (Опішне). «Ділова розмова». Опішне. 04.07.2009.
29. Пошивайло Юрко (Опішне). «Охоронець долі». Опішне. 27.09.2009.

30. Пошивайло Юрко (Опішне). «Покоління». Опішне. 23.05.2009.
31. Пошивайло Юрко (Опішне). «Свято». Великі Сорочинці, Полтавщина. 14.08.2008.
32. Щербань Анатолій (Опішне). «Старається маленьке правнуча». Опішне. 13.04.2008.

НОМІНАЦІЯ «Документ ЕПОХИ»

33. Пошивайло Людмила (Опішне). «Симфонія небес». Опішне. 10.06.2010.
34. Пошивайло Людмила (Опішне). «Хронос не спить». Опішне. 10.06.2010.
35. Пошивайло Олесь (Опішне). «РетроРИТМ». Київ. 04.06.2006.
36. Пошивайло Юрко (Опішне). «Двоє». Полтава. 12.07.2009.
37. Пошивайло Юрко (Опішне). «Дума». Полтава. 12.07.2009.
38. Пошивайло Юрко (Опішне). «Поріднені». Київ. 31.03.2009.
39. Щербань Анатолій (Опішне). «Відкопали». Опішне. 13.10.2008.

НОМІНАЦІЯ «КерамШОК ХХІ століття»

40. Пошивайло Олесь (Опішне). Серія «Метаморфози гончарного світу». 1. «Перехід». Полтава. 12.07.2009.
41. Пошивайло Олесь (Опішне). Серія «Метаморфози гончарного світу». 2. «Сходження». Полтава. 12.07.2009.
42. Пошивайло Олесь (Опішне). Серія «Метаморфози гончарного світу». 3. «Галактика». Опішне. 11.07.2007.
43. Пошивайло Олесь (Опішне). Серія «Метаморфози гончарного світу». 4. «Відлуння». Полтава. 12.07.2009.
44. Пошивайло Юрко (Опішне). «Зруйновані заводи – розбиті долі». Полонне, Хмельниччина. 24.09.2009.
45. Пошивайло Юрко (Опішне). «Національні пріоритети». Львів. 27.09.2009.

НОМІНАЦІЯ «Чорно-біле ВІДЛУННЯ»

46. Зілінський Юрій (Лубни). «Гончарна магія-1». Гончарна майстерня Бахтапур, Непал. Лютий 2010. (Поза конкурсом).
47. Зілінський Юрій (Лубни). «Гончарна магія-2». Гончарна майстерня Бахтапур, Непал. Лютий 2010. (Поза конкурсом).
48. Зілінський Юрій (Лубни). «Гончарна магія-3». Гончарна майстерня Бахтапур, Непал. Лютий 2010. (Поза конкурсом).
49. Пошивайло Олесь (Опішне). «Ого!!!». Опішне. 14.08.2005.
50. Пошивайло Юрко (Опішне). «Варта». Опішне. 31.03.2010.
51. Пошивайло Юрко (Опішне). «Мрія». Львів. 25.03.2009.
52. Пошивайло Юрко (Опішне). «Паралельні світи». Опішне. 26.02.2010.

НОМІНАЦІЯ «Гончарство очима дитини»

53. Пошивайло Мар'яна (Опішне). «У садочку на муркотики зібралися три котики». Опішне. 16.05.2010.

ФОТОТВОРИ

ГРАН-ПРІ «Гончарні ВІЗІІ країни»

Диплом
у номінації
«Чорно-біле
ВІДЛУННЯ»

Спеціальний
диплом
«За образність»

Юрко Пошивайло (Опішне)

«Мрія»

Львів, 25.03.2009

Публікується вперше

Юрко Пошивайло

Народився 14 березня 1968 року в містечку Опішному Зінківського району Полтавської області (Україна). Закінчив історичний факультет Київського державного педагогічного інституту імені Олексія Горького (1992; спеціальність «Історія»). Навчався у вечірній художній студії Київського державного інженерно-будівельного інституту (1985–1986, 1988–1989), у приватній кобзарській школі відомого популяризатора традиційної музичної культури України Миколи Будника (1985–1989), де навчився виготовляти бандури зінківського типу. Керував дитячою студією народного гончарства при Музеї народної архітектури та побуту УРСР (1986).

З 1988 року працює в Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному. Здійснював польові керамологічні дослідження гончарства в Полтавській, Харківській, Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Вінницькій областях (1989–1999), Київській, Житомирській, Хмельницькій, Рівненській, Тернопільській, Львівській, Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій, Вінницькій, Черкаській областях (2009). Був директором (1997–2000), провідним редактором (2001–2005) видавництва «Українське Народознавство» Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Нині – головний художник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (з 2005).

Стажувався в провідних керамологічних і музейних центрах Німеччини, Італії, Швейцарії, Нідерландів, Бельгії, Люксембурга, Словаччини, у тому числі в Інституті досліджень технології кераміки, Інституті художньої промисловості й Мистецькій школі кераміки Інституту мистецтв Баллардіні (Фаенца, Італія), Департаменті гончарної технології Археологічного центру Лейденського університету (Лейден, Нідерланди), Міжнародному музеї кераміки (Фаенца, Італія), Нідерландському музеї кераміки (Леварден, Нідерланди), Швейцарському музеї кераміки – Музеї Аріана (Женева, Швейцарія), Музеї кераміки провінції Монс (Монс, Бельгія), Німецькому музеї (Мюнхен, Німеччина), Європейському центрі творчої кераміки (Гертогенбош, Нідерланди) (1994).

Автор емблем, інтернетних сайтів і плакатів керамологічних установ України. Розробляв художні концепції й макети програм, прес-релізів, запрошень, дипломів тощо всіх загальнодержавних мистецьких і наукових заходів, організатором яких був Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному (всесоюзські й національні симпозиуми гончарства, гончарські фестивалі, науково-практичні конференції, керамологічні семінари, Селюченківські читання).

Розробляв концепції художніх виставок, займався побудовою музейних експозицій, у тому числі Республіканської виставки «Кераміка Опішні» (Київ, 1989), виставки музею-заповідника на ВДНГ СРСР у рамках Всесоюзної виставки «Людина. Праця. Культура» (Москва, Російська Федерація, 1990), Республіканської виставки «Дивотворіння Опішного – Україні XXI сторіччя» (Київ, 1999).

Учасник художніх виставок: групової виставки творів майстрів опішнянської кераміки родини Пошивайлів (Полтава, 1980), Республіканської художньої виставки «Земля і люди» (Київ, 1984). Учасник художніх конкурсів: Національного конкурсу художньої кераміки (Опішне, 2000, заохочувальна премія «За унікальне творче вирішення»), II Національного конкурсу художньої кераміки (Опішне, 2001), Національних виставок-конкурсів художньої кераміки «КерамППК у Опішному» (Опішне, 2009, спеціальні дипломи «За канонічність», «За відродження традицій», «За кращу монетку»; Опішне, 2010, спеціальний диплом «За кращу монетку»).

Гончарні твори зберігаються в Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному, Меморіальному музеї-садибі гончарської родини Пошивайлів, Полтавському краєзнавчому музеї, у приватних колекціях України.

Найбільше проявив себе з мистецької точки зору у видавничій діяльності. Головний художник провідних українських керамологічних видань: Національного культурологічного щорічника «Українське Гончарство» (1993–1999), національних наукових щорічників «Українська керамологія» (2001–2002), «Бібліографія українського гончарства» (з 2000), Національного наукового часопису «Український керамологічний журнал» (2001–2005). Книги, змакетовані й художньо оформлені ним, відзначені нагородами найпрестижніших національних конкурсів книговидавців: лауреат Всеукраїнського конкурсу «Художник та друкарство України» (Київ, 1998), VI Форуму видавців у Львові (Львів, 1999), VII Форуму видавців у Львові (Львів, 2000), III Київської міжнародної книжкової виставки-ярмарку «Книжковий сад-2001» (Київ, 2001), Всеукраїнського конкурсу «Мистецтво книги України» (Київ, 2001), Всеукраїнського конкурсу «Художник та друкарство України» (Київ, 2003); дипломант VII Міжрегіональної виставки-презентації «Книжковий світ-2007» (Київ, 2007), Київської міжнародної книжкової виставки-ярмарку «Книжкові контракти» (Київ, 2007), VI книжкової виставки-ярмарку «Хортицькі джерела» (Запоріжжя, 2008), обласного конкурсу «Краща книга Полтавщини» (Полтава, 2008), VI Київської міжнародної книжкової виставки-ярмарку (Київ, 2010), 17 Форуму видавців у Львові (Львів, 2010), обласного конкурсу «Краща книга Полтавщини» (Полтава, 2010), Всеукраїнського рейтингу «Книжка року» (Київ, 2010).

Заслужений працівник культури України (2009). Нагороджений срібною медаллю ВДНГ СРСР «За внесок у справу дослідження й популяризації надбань українського гончарства» (1990), відзнакою Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (2000), Почесною відзнакою Міністерства культури і туризму України «За досягнення в розвитку культури і мистецтва» (2010).

Диплом у номінації
«КерамШОК
XXI століття»

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Зруйновані заводи –
розбиті долі»

Полонне, Хмельниччина

24.09.2009

Публікується вперше

Диплом у номінації
«ДивоСВІТ
КЕРАМІКИ»

■
Спеціальний диплом
«За унікальне
творче вирішення»

Ганна-Оксана Липа (Львів)

■
Композиція «Trans Gendere»
(Сирена. Кодування долі)
Львів. Березень 2010
Публікується вперше

Диплом у номінації
«ПоСТАТІ»

Людмила Пошивайло
(Опішне)

■
«Маска»

Опішне, 07.07.2008
Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■

«Дума»

Полтава, 12.07.2009

Публікується вперше

Диплом у номінації
«Документ ЕПОХИ»

Спеціальний диплом

«За кращу сюжетну композицію»

номінація «ДивоСВІТ кераміки»

Марія Пошивайло (Київ)

■
«Хто-хто в цій хатці живе?»

Опішне. 15.05.2010

Публікується вперше

Юрій Зілінський (Пубни)

■ «Гончарна магія – 2»

Непал. Лютий 2010

Публікується вперше

Спеціальний диплом
«За гончарські фантазії»

номінація «Чорно-біле ВІДЛУННЯ» (позаконкурсний твір)

Спеціальний диплом
«За романтизм»

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Варта»

Опішне. 31.03.2010

Публікується вперше

номінація
«Чорно-біле ВІДЛУННЯ»

Спеціальний диплом
«За кращий
РЕЗОНАНСНИЙ
СЮЖЕТ»

Анатолій Щербань (Опішне)

■
«Відкопали»

Опішне. 13.10.2008

Публікується вперше

номінація

«Документ ЕПОХИ»

Спеціальний диплом
«За емоційність»

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«ПерсонаГрата:
АКТПерцепції»

Опішне, 17.08.2005
Публікується вперше

номінація «ПоСТАТІ»

Юрко Пошивайло (Опішне)

■ «Покоління»

Опішне. 23.05.2009

Публікується вперше

Спеціальний диплом
«За психологізм»

номінація «Постаті»

Спеціальна відзнака
Куратора Фотоконкурсу

Мар'яна Пошивайло (Опішне)

«У садочку на муркотики зібралися три котики»

Опішне. 16.05.2010

Публікується вперше

номінація «ГонЧАРСТВО очима дитини»

Номінація
«ДивоСВІТ кераміки»

Людмила Дяченко (Опішне)

■

«Гончарик»

Опішне. Листопад 2008

Публікується вперше

Людмила Дяченко (Опішне)

■
«Знайомство
з «опішнянкою»
Опішне, Листопад 2008
Публікується вперше

Ганна-Оксана Липа (Львів)

«Trans Gendere» (Сирена. Політ крізь віки)»

Львів, Березень 2010

Публікується вперше

Богдан Пошивайло (Київ)

■
«Мить народження»

Київ. 30.04.2009

Публікується вперше

Любов Пошивайло (Опішне)

■

«Вічне».

Київ. 13.03.2010

Публікується вперше

Людмила Пошивайло
(Опішне)

■
«Діалог сфер»
Косів, Івано-Франківщина
01.10.2009
Публікується вперше

Людмила Пошивайло
(Опішне)

■

«Осанна»
Опішне. 10.06.2010
Публікується вперше

Олесь Пошивайло
(Опішне)

■
«Котик і Я»
Опішне, 23.09.2007
Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«Очікування експозиції»

Полтава. 12.02.2009

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«ПРЕ-парація»

Полтава. 12.02.2009

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«Приборкання непокірного»

Опішне. 08.08.2005

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«Ти хто?»

Опішне, 21.04.2006

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

«Коріння і цвіт»

Опішне, 25.05.2010

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«На межі»

Опішне. 12.07.2009

Публікується вперше

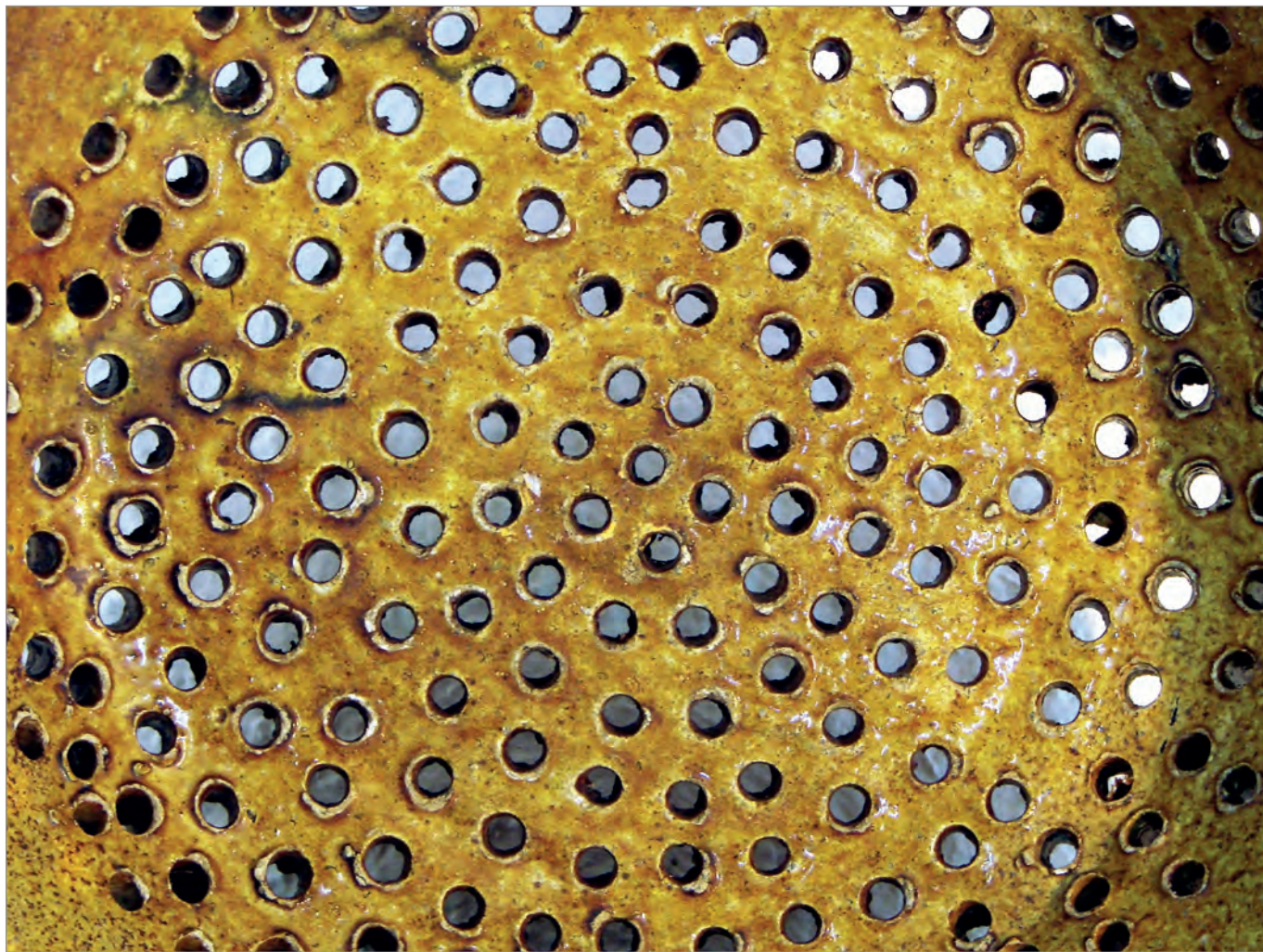
Юрко Пошивайло (Опішне)

■

«Нас багато»

Опішне. 15.07.2007

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Передчуття гостей»

Суботів. 16.05.2008

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■

«Ранковий птах»

Опішне. 23.10.2009

Публікується вперше

Анатолій Щербань (Опішне)

■
«Будемо з паскою!»
Опішне. 16.06.2008

Олена Щербань (Опішне)

■

«Бездна»

Котельва. 06.08.2008

Публікується вперше

Номінація

«КерамШОК XXI століття»

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«Метаморфози
гончарного світу».

1. «Перехід»

Полтава. 12.07.2009

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

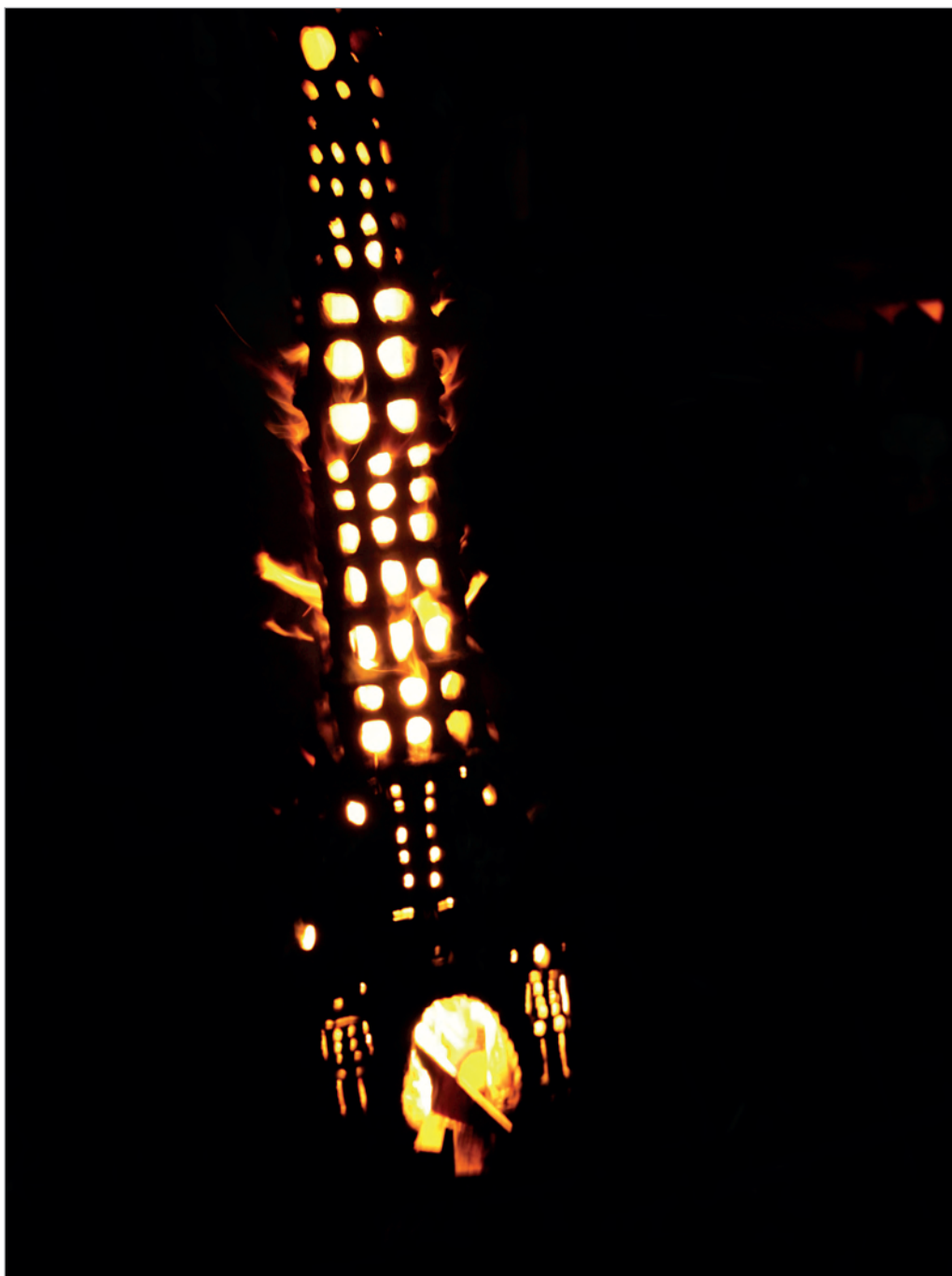
■

«Метаморфози
гончарного світу».

2. «Сходження»

Полтава. 12.07.2009

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне) ■

«Метаморфози
гончарного світу».

З. «Галактика»

Опішне. 11.07.2007

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«Метаморфози
гончарного світу».

4. «Відлуння»

Полтава. 12.07.2009

Публікується вперше

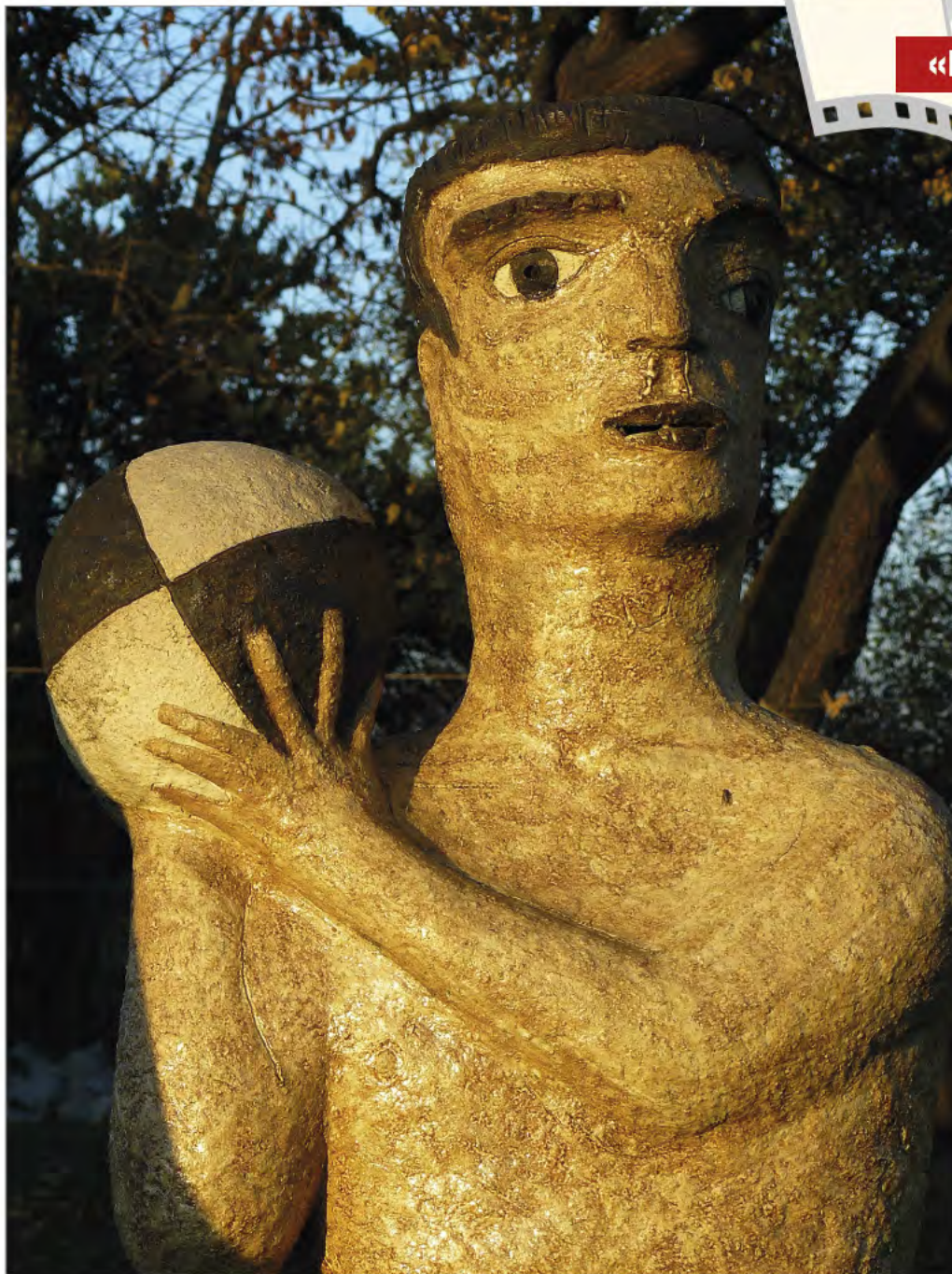
Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Національні пріоритети»

Львів. 27.09.2009

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«АРХОзавр»

Опішне. 21.10.2008

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«Еманация Нью»

Опішне, 21.10.2008

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«Матриця: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ»

Опішне. 21.10.2008

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■
«Поклик ГЛИНИ (Гончар Микола Пошивайло)»

Опішне. 08.08.2005

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■

«Ділова розмова»

Опішне. 04.07.2009

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Охоронець долі»

Опішне, 27.09.2009

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■

«Свято»

Великі Сорочинці. 14.08.2008

Публікується вперше

Анатолій Щербань (Опішне)

■
«Старається маленьке правнуча»

Опішне. 13.04.2008

Публікується вперше

Номінація
«Чорно-біле ВІДЛУННЯ»

Юрій Зілінський (Лубни)

■
«Гончарна магія – 1»
(позаконкурсний твір)

Непал. Лютий 2010. Публікується вперше

Юрій Зілінський (Лубни)

■
«Гончарна магія – 3»
(позаконкурсний твір)

Непал. Лютий 2010

Публікується вперше

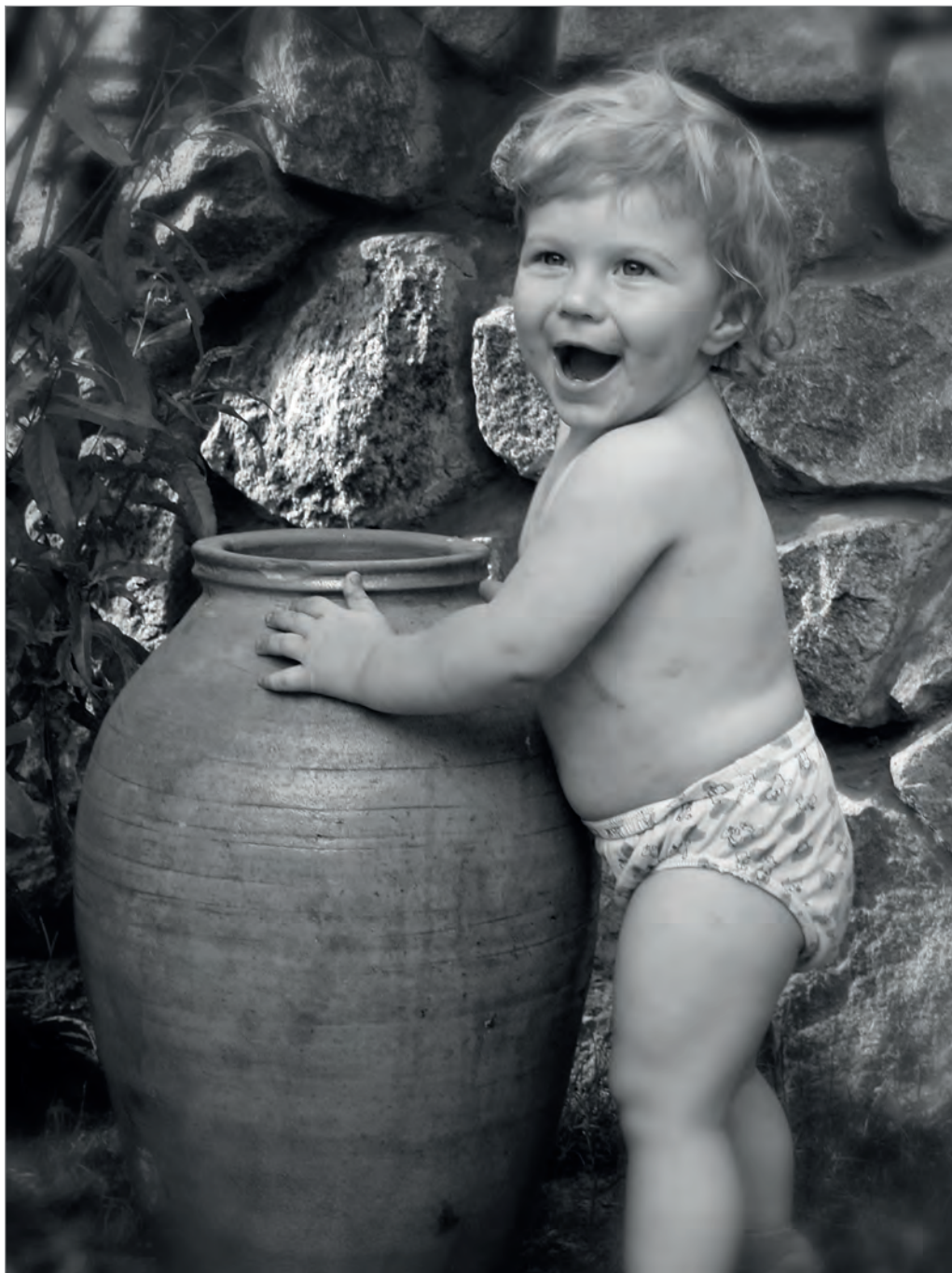
Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«Ого!!!»

Опішне. 14.08.2005

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Паралельні світи»

Опішне, 26.02.2010

Публікується вперше

Людмила Пошивайло (Опішне)

■

«Симфонія небес»

Опішне. 10.06.2010

Публікується вперше

Національний ФОТОКОНКУРС у Опішному
ГОНЧАРИ ВІЗНІ КРАЇНИ

Людмила Пошивайло (Опішне)

■
«Хронос не спить»

Опішне. 10.06.2010

Публікується вперше

Олесь Пошивайло (Опішне)

■

«РетроРИТМ»

Київ. 04.06.2006

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■
«Двоє»

Полтава. 12.07.2009

Публікується вперше

Юрко Пошивайло (Опішне)

■ «Поріднені»

Київ. 31.03.2009

Публікується вперше

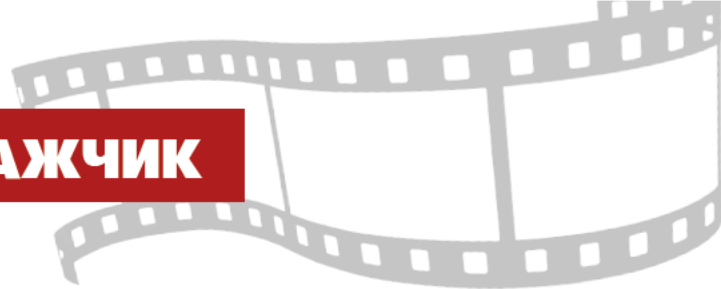
ПРЕС-БІБЛІОГРАФІЯ

1. Гордійчук Аліса, Бондарева Христина. Глина, що має душу // День. – 2010. – №117. – 7 липня. – С.8.
2. Данилець Олександр. Гончарі зібралися в Опішному // Урядовий кур'єр. – 2010. – №123. – 8 липня. – С.1, 11.
3. Онищенко Володимир. Є таке село на Полтавщині // Українське слово. – 2010. – №45. – 10-16 листопада. – С.12.
4. Онищенко Володимир. І Інтер-симпозіум кераміки «2010: 10x10» // Образотворче мистецтво. – 2010-2011. – №4-1. – С.117.
5. Онищенко Володимир. Осередок гончарства // Шлях перемоги. – 2010. – №45. – 10 листопада. – С.8.
6. Пругло Світлана. В Опішному підбили підсумки «Здвигу-2010» // Полтавський вісник. – 2010. – №44. – 29 жовтня. – С.26.
7. Пругло Світлана. ІНТЕРСимпозіум кераміки пройшов на славу! // Полтавський вісник. – 2010. – №28. – 9 липня. – С.11.
8. Пругло Світлана. У столиці українського гончарства знову свято! // Вечірня Полтава. – 2010. – №26. – 30 червня. – С.19.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Андрушенко Оксана 5
Аріан 51
Артушевська Ірина 13
Архипов Роман 32
Архипова Лидія 32
Баллардіні 51
Бар Єжи 110
Бараукова Інна 34
Білокурський Осип 110
Богдан 34
Боднарчук Василь 22, 23, 38
Будник Микола 51
Бондарева Христина 106
Василенко Віктор 110
Васильківський Сергій 30, 110
Ваулін Петро 110
Визір Наталя 27
Віктор 33
Вовк Федір 10, 12, 25, 27, 110
Волощенко Віктор 31
Вражливий-Штанько Василь 110
Гейвін Карні 9, 27
Герус Людмила 21, 38
Гладиревський Іван 110
Голубець Орест 22
Гончар Іван 41
Гордійчук Аліса 106
Горький Олексій 51
Грицай Андрій 23
Данилець Олександр 106
Денисенко О.Й. 30
Денисюк Н. 12, 27
Дяченко Людмила 16, 38, 41, 47, 65, 66
Евгеній 32
Єзерський Святослав 23
Завадський А. 12
Заливчий Андрій 110
Зарецький Іван 6, 8-12, 27, 110

Зілінський Юрій 16, 17, 20, 41, 44, 45, 48, 59, 97, 98
Іванова Л. 33
Івашенко Микола 5, 17
Ісупова Неллі 21, 38
Кармазін Володимир 23
Карпова Ольга 19
Карунна Ольга 5
Китриш Михайло 110
Клименко Олена 19, 38
Колупаєва Агнія 39
Кондрат Ростислав 17
Косенко Олександр 110
Костелян А.Г. 34
Котляревський Іван 32
Кричевський Василь 15, 16, 20, 21, 29, 30, 110
Лашук Юрій 12, 13, 28, 110
Лебішак Юрко 15, 16, 29, 30, 110
Лимар Юрій 22, 23
Липа Ганна-Оксана 16, 20, 31, 41, 43-45, 47, 54, 67
Лісін Борис 12, 27
Лінде-Кричевський Василь 19, 20, 30, 39
Майстренко Іван 110
Майстренко Яків 110
Малик Володимир 41
Марченко Тетяна 32
Мацко Ніна 23
Метка Людмила 39
Міщанин Віктор 13, 27
Мотика Ярослав 13, 21, 39
Мощенко Костянтин 110
Нечипоренко Сергій 13
Нечуй-Левицький Іван 16, 40, 42, 110
Новак В. 33
Новобранець Іван 22
Норріс Лінда 21, 31, 39
Ночовник Остап 110
Овчаренко Людмила 22
Омеляненко Василь 19, 39, 110

Іменний покажчик

Онищенко Володимир 106
Онуцу Ганна 23
Павлович О.М. 12
Пилигін Євген 32
Позен Леонід 110
Поросний Василь 110
Пошивайли 16, 52, 111, 115
Пошивайло Богдан 16, 41, 47, 68
Пошивайло Любів 16, 41, 47, 69
Пошивайло Людмила 16, 19, 22, 41, 43, 45-48, 56, 70, 71, 101, 102
Пошивайло Мар'яна 16, 23, 42, 46, 48, 64
Пошивайло Марія 16, 20, 42, 44, 45, 47, 58
Пошивайло Микола 47, 92, 110
Пошивайло Олесь 4-6, 16, 19-22, 27, 28, 40, 42, 44, 46-48, 62, 72-76, 84-87, 89-92, 99, 103, 116
Пошивайло Тарас 5, 15, 19, 21, 22, 27, 51
Пошивайло Юрко 5, 16, 20, 23, 27, 42-48, 50, 51, 53, 57, 60, 63, 77-81, 88, 93, 94, 95, 100, 104, 105
Пошивайло Ігор 5
Правденко Ольга 28
Протор'єв Валерій 13
Пругло Світлана 106
Рахно Костянтин 5
Рєпін І. 30
Риженко Яків 12, 110
Рильський Максим 38
Росул Мирослава 34
Русов Михайло 110
Савін Юрій 13
Самокиш Микола 110
Селюченко Олександра 111, 114
Скарлатті Наталя 21, 22
Скринник Тамара 32, 33
Скуратівський Василь 16, 42
Сластьон Опанас 110
Сморж Леонід 113
Соколовський Михайл 32
Старожицький М.Л. 27
Стасик О. 8
Стеблівська Наталя 4, 5, 22, 24, 29, 116
Странадко Едуард 20, 21, 40
Строганов Сергій 40
Стус Василь 39
Суворин А.С. 27
Татаринцев Олег 40
Тимошук Людмила 31
Титаренко Володимир 13
Трипільська Єлизавета 110
Федорова Наталя 32
Фенікс 110
Фіялковський Назар 110
Фріде Марія 12
Фулбрайт 31, 39
Ханко Віталій 28
Хрипун Тетяна 5
Чирвенко Федір 14, 110
Чуясов Андрій 32
Шевченко Тарас 39, 41, 42, 110
Школьна Ольга 30, 40
Щербаківський Данило 39
Щербань Анатолій 16, 23, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 61, 82, 96
Щербань Олена 16, 42, 47, 83
Яковенко Ольга 32
Ярвата Вікторія 5
Яценко Оксана 22, 24
Poshyvailo Oles 4, 7
Steblivska Natalya 4
Zaretsky Ivan 7

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Австралія 38
Англія 38
АР Крим 31
Бахталур 17, 48
Бельгія 51
Білорусь 17, 29
Більське, *городище* 110
Будапешт 38
Бунвіль 19, 30, 39
Васильків 13
Великі Сорочинці 17, 48, 95
Вінницька область 51
Вінниця 13
Гадяч 31
Гертогенбош 51
Глинське 13, 27
Гуцульщина 17
Дибинці 13, 28
Донецьк 31, 34
Європа 110
Женева 51
Житомирська область 51
Закарпатська область 51
Запоріжжя 52
Зіньків 32
Зіньківський район 51, 110
Івано-Франківська область 51
Івано-Франківщина 17, 47, 70
Італія 38, 51
Кам'янець-Подільський 13
Катеринославщина 12
Київ 13, 16, 17, 20, 27, 30, 33, 34, 38, 40-42, 44,
45, 47, 48, 51, 52, 58, 68, 69, 103, 105
Київська область 51
Косів 17, 47, 70
Котельва 17, 47, 83
Краків 38
Красноперекопськ 31
Леварден 51
Лейден 51

Литва 17
Лівобережна Україна 27, 110
Лондон 38
Лубни 16, 17, 20, 41, 44, 45, 48, 59, 97, 98
Луцьк 13
Львів 13, 16, 17, 31, 38, 39, 41, 43-45, 47, 48, 50,
52, 54, 67, 88
Львівська область 51
Люксембург 51
Малі Будища 13, 27
Малоросія 12, 28
Миргород 32, 34
Молдова 17, 29
Монс 51
Москва 27, 32, 40, 51
Мюнхен 51
Непал 17, 48, 59, 97, 98
Нідерланди 51
Німеччина 20, 29, 33, 51
Опішне 1, 3-22, 24-48, 50-96, 98-107, 110-116
Опішненський район 27
Оренбург 9
Париж 6, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 25
Парнас 25
Петроград 27
Південна Європа 110
Покуття 17
Полонне 17, 48, 53
Полтава 10, 11, 13, 17, 27, 28, 40, 47, 48, 52, 57,
73, 74, 84, 85, 87, 104, 106
Полтавська губернія 10, 11, 27
Полтавська область 51, 110
Полтавщина 9, 10, 12, 16, 17, 25, 27, 28, 32, 35,
41, 47, 48, 52, 106, 107, 112, 113, 116
Польща 38, 110
Решетилівка 32
Рівненська область 51
Російська імперія 10, 12, 14, 110
Російська Федерація 19, 29, 32, 33, 40, 51
Росія 10, 12, 13, 17, 20, 27

Румунія 17, 29
Салехард 32
Санкт-Петербург 10, 13, 19, 27, 28, 32
Сідней 38
Словаччина 51
Смоленськ 33
Смотрич 13, 28
СРСР 51, 52
Старі Млини 13, 27
Суботів 17, 47, 80
Суми 33
США 19, 20, 21, 29, 30, 31, 39
Тернопільська область 51
Тольятті 32
Тредвелл 31, 39
Угорщина 38
Ужгород 34
Україна 1, 3-5, 8-10, 12-17, 20, 24-30, 32-36,
38-42, 45, 51, 52, 110-116
Українська Держава 29, 110, 111
УРСР 51
Фаєнца 38, 51
Фінляндія 12
Франція 10
Харків 30, 31, 32, 33
Харківська область 51
Хижняківка 13, 27
Хмельницька область 51
Хмельниччина 17, 48, 53
Центральна Європа 110
Черкаська область 51
Черкащина 17, 47
Черниговська губернія 27
Чернівецька область 51
Чернігівщина 12
Швейцарія 51
Шишаки 32
Opishne 3, 4
Paris 7
Ukraine 3, 4

інформація

Опішне

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Нині селище Зінківського району Полтавської області; близько 6 тисяч жителів. Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 селище включено до «Списку історичних населених місць України». Один із наймогутніших і найславетніших центрів культурної самобутності українців, загальновизнана столиця українського гончарства.

На території містечка досліджено городище скіфського часу «Кардашів вал» (IV–III ст. до н.е.), городище роменської археологічної культури (VIII ст.). Неповдало знаходиться одне з найбільших городищ скіфського часу – Більське. 1737 року в Опішному утворилася перша в Україні й тривалий час найбільша в Російській імперії Опішенська компанія селітроварних підприємств. У добу середньовіччя в містечку збудовано розгалужену систему підземних ходів, які плануються музефікувати.

У XIX столітті Опішне стало одним із найбільших і найвизначніших гончарним осередком України. У місцевому гончарстві на початку XX століття було зайнято більше тисячі осіб. Вироби гончарів продавалися не лише в українських губерніях, а й у багатьох країнах європейського та американського континентів. 1894 року в Опішному було відкрито першу в Лівобережній Україні земську губернську навчально-показову гончарну майстерню. (Донині зберігся один із будинків майстерні, зведений 1916 року за проектом всесвітньо відомого українського мистця Василя Кричевського в стилі українського модерну), Опішне – єдиний в Україні осередок традиційного гончарства, де вже більше століття розвивається гончарне шкільництво.

В Опішному функціонували найбільші в Україні гончарний завод «Художній керамік», що знаходився в системі «Укрхудожпрому», та гончарний завод «Керамік», підпорядкований «Укоопспільці». Завод «Художній керамік», заснований 1929 року, був найстарішим і найзнаменитішим гончарним підприємством в Україні. Нині тут діють приватні гончарні художні майстерні відомих українських мистців, заслужених майстрів народної творчості України – Михайла Китриша, Василя Омеляненка, Миколи Пошивайла та багатьох молодих майстрів кераміки. Дванадцять гончарів стали членами Спілки художників України. Творчість 8 гончарів відзначено почесним званням «Заслужений майстер народної творчості України», трьох (єдиних з гончарів України!) – Державною премією України імені Тараса Шевченка, одного – Всеукраїнською літературно-мистецькою премією імені Івана Нечуя-Левицького.

Опішенська кераміка стала своєрідним етнічним символом української культури XX століття. (Найбільш влучно про це сказав, побувавши в Опішному, колишній посол Польщі в Україні Єжи Бар: «Я думав, що глину побачу, а побачив народ»). Саме тому усвідомлення україностверджуючого покликання Опішного і дбайливе плекання головного дійства в цьому священному куточку України – гончарства – мають стати наріжним каменем культурної політики Української Держави.

З гончарством Опішного пов'язана творча доля знаменитих українських мистців: гончарів – Федора Чирвенка, Остапа Ночовника, Івана Гладиревського, Василя Поросяного; художників-керамістів – Юрка Лебіщака, Осипа Білоскурського, Петра Вауліна; художників – Василя Кричевського, Сергія Васильківського, Миколи Самокиша, Опанаса Сластьона, Єлизавети Трипільської, Леоніда Позена; письменників – Андрія Заливного, Якова Майстренка, Василя Вражливого-Штанька, Олександра Косенка, історика літератури Назара Фіялковського; археолога Івана Зарецького; етнографів – Віктора Василенка, Михайла Русова, Федора Вовка, Якова Риженка, Костянтина Мощенка; керамолога й мистецтвознавця Юрія Лашука; публіциста й політичного діяча української діаспори Івана Майстренка.

Містечко стало місцем проведення Установчого з'їзду Українського керамічного товариства (2000). Тут знаходиться постійнодіючий виконавчий орган УКТ – Правління.

В Опішному нині функціонують три заклади державного значення: Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному (на пострадянському просторі, у країнах Центральної і Південної Європи аналогів немає), Державна спеціалізована художня школа-інтернат I–III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному» (на пострадянському просторі, в інших країнах Європи аналогів немає), Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України (на пострадянському просторі аналогів немає). Сформувався численний науковий колектив, інтелектуальний потенціал якого в сфері дослідження гончарства не має рівних в Україні.

На буревійних шляхах історії містечко не раз дощенту спаливали чужинці, але воно, немовби Фенікс із попелу, знову й знову воскресало, щоразу постаючи ще потужнішим Осердям Народної Духовності. Занепади скіфські, праслов'янські городища, зачмерло середньовічне козацьке містечко, проте не зник на привореклянських пагорбах Божий Дар Плекання Краси. У найтрагічніші і найзастійніші часи вогнещівне містечко Опішенських Гончарів утверджувало Непоборність Народного Духу. Нерукотворний Духовний Храм протистояв імперським намаганням зруйнувати Генотип Національної Свідомості. Інтенсивність нівелювання Основ Етнобуття – прямо пропорційна стану гончарства: чим більше воно занепадало, тим помітніше деградує суспільство, тим глобальніші катастрофи загрожують планеті. Та обставина, що Опішне й сьогодні лишається одним із найбільших осередків ГОНЧАРСТВА в Україні, виявляє його месіянську роль для Українського Суспільства. Саме тому усвідомлення сакрального покликання Опішного і дбайливе плекання головного дійства в цьому священному куточку України — ГОНЧАРСТВА — поступово стають наріжним каменем культурної Політики Української Держави. Спрагло припадуть до цього Предковичного джерела Духовності Нації, звідки незлічними струмочками розтікається в широкий світ, у батьківські і чужинецькі краї потужна енергетика Космічної Гармонії! Пізнайте благодать Сплінування з Предивним Світом Метліної Краси! Гончарство – Індикатор Духовного Здоров'я Нації. Кожний Гончар – Творець, і чим більше таких Особистостей, тим щільнішу світлоносну Ауру Суспільства вони вибудовують, тим потужніше остання протистоїть деструктивним космічним силам, Антидуху. Гончарство – наймогутніша, хоча і найутамненіша Твердиня Самозбереження Нації, джерело її Постулу. Як не пригадати тут особливе обожнення гончарства японцями!

Чи не в цьому одна з передумов становлення й розвитку авангардної нації сьогодні?

У поруйнованому й сплюндрованому Українському Світі утаємничений Духовний Потенціал Опішного постає Великоднім Камертоном, за яким найтонші почуття й діяння Українців налаштовуються на гармонійний лад!

З дня на день, через літа у віки творить Опішне гончарний літопис українського буття.
Таїна його Величі – за сімома замками Історії. Джерела її Сили – лише для Посвячених у Апостоли Народного Духу.
Опішне творитиме Україну і хвилюватиме нас доти, доки залишатиметься нерозгаданою таїна його насаги,
опоки на сторожі його джерел поставатимуть світлоносні гончарі – чарівники-царі неосяжних вершин Людського Животворящого Вогню,
провідники Космічного Ладу. Їхніми заповітними руками Опішне промовляє до Нас Великомудрістю Предків.
ВСЛУХАЙМОСЯ РАЗОМ!

Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

11 березня 1986 року в Опішному, за дорученням Ради Міністрів України, засновано Музей гончарства. Через три роки (03.11.1989) прийнято постанову про формування на його базі Державного музею-заповідника українського гончарства – етномистецького науково-дослідного і культурно-освітнього закладу, національної гончарної скарбниці України. Враховуючи виняткове значення музею-заповідника в справі збереження, вивчення й популяризації гончарної спадщини, а також його роль у розвитку національно-культурних традицій українського народу, Указом Президента України від 29.03.2001 року №220/2001, закладу надано статус національного.

Діяльність музею-заповідника спрямовано на збирання польових матеріалів, формування колекцій, наукове дослідження й популяризацію українського гончарства. У його структурі функціонують: Гончарська книгозбірня України, яка має найбільшу в Україні збірку літератури з проблем українського та світового гончарства; Національний архів українського гончарства; видавництво «Українське Народознавство», яке готує до видання літературу з проблем гончарства та українського народознавства, зокрема національний культурологічний щорічник «Українське гончарство», національні наукові щорічники «Українська керамологія», «Бібліографія українського гончарства», національний науковий часопис «Український керамологічний журнал»; Меморіальні музей-садиби гончарської родини Пошивайлів та гончарки Олександри Селюченко, в яких у недоторканому вигляді збереглися інтер'єри жител, предмети побуту, гончарні твори та декоративні малюнки, вишивки, народні картини, безліч фотографій та багата епістолярна спадщина (листи, щоденники тощо). Найголовніше багатство музею – фондова колекція гончарних виробів, на сьогодні найбільша в Україні, яка щороку поповнюється.

Музей ініціював проведення в Опішному Всеукраїнських симпозіумів монументальної кераміки «Поезія гончарства на майданах і парках України», Національних симпозіумів гончарства, у результаті яких з'явилася унікальна Національна галерея монументальної кераміки, розміщена просто неба; Всеукраїнських гончарських фестивалів, Національних конкурсів художньої кераміки, Всеукраїнських науково-практичних конференцій і семінарів з проблем гончарства, свята утвердження гончарних традицій – «Національний День Гончаря»

Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України

На базі Науково-дослідного центру українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному 2000 року було засновано нову академічну наукову установу – Інститут керамології як відділення Інституту народознавства НАН України. За короткий проміжок часу, що минув відтоді, Інститут керамології став провідним в Україні у галузі керамології, ствердивши пріоритетні позиції України в розвитку цієї новітньої наукової дисципліни. Головною метою діяльності Інституту керамології є комплексне вивчення гончарства як феномена людської діяльності; проведення фундаментальних наукових досліджень, спрямованих на одержання нових знань про закономірності виникнення й розвитку гончарства, його роль і місце в традиційно-побутовій і сучасній культурі українців та інших народів світу; проведення прикладних наукових досліджень, спрямованих на одержання нових знань про глини та вироби з них, їх використання для примноження національного багатства Української Держави. Вчені Інституту вивчають гончарство на території України від найдавніших часів до наших днів; проводять польові керамологічні, археологічні та лінгвістичні експедиції в різних регіонах країни; формують Національний інформаційний банк даних про гончарство, вивчають і узагальнюють світові досягнення в галузі керамології.

Нині ведеться підготовка фундаментальної багатотомної енциклопедії «Українське гончарство», «Національного словника українських гончарів» та інших наукових праць

Мандруймо
Тонгарською столицею України!

Tel: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417

Факс: (+ 3 05353) 42416

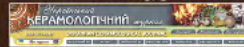
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

Музей відчинено щодня, окрім понеділка,
з 9-00 до 16-00 год.

www.opishne-museum.gov.ua

www.ceramics.gov.ua

Павло Пилип. Мистро: титла, голландск. крст, полков, савица, плетиво, гоним, терпиво, 34-годин на Мали будишци, Паставадник, Книжко XIX-политикс XX столетти
© Федералног «Староини Народности»: 2010. © Крсто Поповичко, фото, дивни: 2010. © Националной кривоинишкни украинског писарства в Олшину: 2010.

Мандрівмо гончарською столицею України!

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний
МУЗЕЙ-САДИБА
філософа й колекціонера
опішнянської кераміки

Леоніда
Сторжа

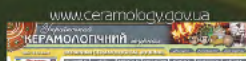
Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел.: + 3 (05353) 42415, 42416; факс: + 3 (05353) 42416
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

www.opishne-museum.gov.ua

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний МУЗЕЙ-САДИБА всесвітньо відомої гончарки Олександри Селюченко

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел.: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417
Факс: (+ 3 05353) 42416
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

*Мандруймо
гончарською столицею
України!*

Сторінка в Інтернеті створена за підтримки Міністерства культури і туризму України. Фотографії: Олександр Селюченко. Дизайн: Олександр Селюченко. Фотографії: Олександр Селюченко. Фотографії: Олександр Селюченко.

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний МУЗЕЙ-САДИБА гончарської родини Пошивайлів

Мандруймо
гончарською столицею
України!

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел.: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417
Факс: (+ 3 05353) 42416
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

Музей-заповідник українського гончарства в Опішному (ЗП) є однією з найстаріших музеїв України. Він був заснований у 1938 році на базі колекції гончарських виробів, зібраних у Опішному. Музей-заповідник є одним з найбільш повних колекцій гончарських виробів в Україні. Він має велику кількість експонатів, зокрема, гончарських виробів, зібраних у Опішному. Музей-заповідник є одним з найбільш повних колекцій гончарських виробів в Україні. Він має велику кількість експонатів, зокрема, гончарських виробів, зібраних у Опішному.

ББК 85.16 (4Укр) + 85.125 (4Укр) я2
НЗ5

**Національний фотоконкурс у Опішному «Гончарні Візії країни»
(1 березня – 30 жовтня 2010): АЛЬБОМ-КАТАЛОГ**

/Автор-упорядник Олесь Пошивайло; куратор і пошукач інформаційних матеріалів
Наталя Стеблівська. – Опішне: Українське Народознавство, 2011. – 116 с.: іл.
(Академічна керамологічна серія «УКРАЇНА ГОНЧАРНА», випуск 2)

ISBN 966-7322-24-3

Національний музей-заповідник
українського гончарства в Опішному

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42416, 42415;
e-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net;
www.opishne-museum.gov.ua

Інститут керамології
– відділення Інституту народознавства НАН України

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42175;
e-mail: ceramology_inst@poltava.ukrtel.net;
www.ceramology-inst.gov.ua

«Українське Народознавство»

Видавництво Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42416, 42415;
e-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net;
www.ceramology.gov.ua
Свідоцтво: серія ДК, №1458 від 08.08.2003

Друк ТОВ «Майстер Книг»
Вул.Виборзька, 84, Київ,
тел.3532514
e-mail: info@masterknyg.com.ua
Свідоцтво: ДК №3861 від 18.08.2010

Формат 20x20
Гарнітура Minion, Letterica
Умоєн. друк. арж. 8,5
Тираж 200 прим.